

Denné ge Allah Oree

Undá qe Kemee

Yvonne Parker

© Droit d'auteur, 1986, International Publication Services
Tout droit réservé

Adaptation française autorisée par
International Publication Services
P.O. Box 429
Limuru, Kenya

Traduit en Nangjéré par Yobei Obert

Imprimé avec permission par :
Coordination des Écoles Bibliques
B. P. 15
Moundou, Rép. du Tchad

TA NDOR MEE

Loo ge m'woji qe mba ndang tandooje neelé lem, bannelle qe mba kunda non deouje'g kar dee tura lem to lé, ma m'ndigi pata ge woji do kula ge ma m'ra qe tandooje neelé. Tandooje neelé ma m'ndoo ne deouje gol bula loo néndoo ge boi ge bbaree Faculté Baptiste ge Lusaka do nang ge Zambie. Ma nja m'in qe meem m'ndoo dee loo ge tandooje neelé lal ndang dee bei.

Loo ge ngonnn kara ge to ngaoboa mbuna deen ge jeen ndoo dee né tol tâ néndoo lea tobei taa denné ndaà, yeen ndigi bbar tâ église'g qe mba kaou kor nean, bée bba denné lea ge to ngomand bei lé aou ndoo qe mba ndoo tandooje neelé to. Ma m'ulá to ge néndoo neelé, yeen a shi loo-shiee'g ya m'a kula ne karee. Bée bba loo ge m'inga tareou ndaà j'a tel kinga nan ta-ta mba main qe nan do'g bei. Yeen ndoo né neelé tobei m'unn kudu ge to ge dennéje ge rang bula ge to dennéje le njékul-deouje d'askem ndoo tandooje neelé boo lee maktub neelé d'unda bula to.

Aa oo reou ra kula qe maktub neelé bba nee:

1. Loo néndooje ge bôo ge bbar dee Faculté de Théologie esé Instituts Bibliques.
2. Kudu loo ndoo Ta le Allah (esé kudu loo kwa do nan le deouje).
3. Loo kwa do nanje le dennéje le njékul-deouje.
4. Loo shi lanji tôr Maktub le Allah meein'g qe kari bba.

Mme Mary Small ge to missionnaire ge shi Zambie lé ma m'rea oiyo yaan mbata yeen bba la sem qe takenjije ge maji-maji loo ge m'ishi m'gol tandooje neelé. Kom ge yeen om sem nan'd do kula'g neelé to né ge maji yaan.

Yvonne Parker

Ta Ge Woji Do Meekunn Lei

Ta tura: Njé ge Ephèse: 2:8-10

Ta tura qe mee: Njé ge Philippes 2:13

Ketté bba qe mba pa ta ge woji do kulaje ge denné le Njekul deouje a ra lé ndaà, maji kar nana kârâ mbuna si'g enji do kheme lea'g ya. Maji kenji do kom nan'd lei qe Mbaidombaije Jesu Kristi. I unn roi bura aou ndoo ne né qe mba ger ne Mbaidombaidombaije lem, qe mba kunn ne goo meendigi lea lem to. Njé ge rang d'ishi ge dennéje le njékul deouje leb dee bula ya ra ne né d'aree qe goo rebee lem to. Nê dennéje ge nanje taa nan qe pasteur ése évangéliste nê main ta meen dee'g pana: See ma m'to njetaamee-Kristi ge togero ése m'om sea nan'd maji ése banwa.

Maji kar nana kârâ mbuna si'g om nan'd qe Allah. I wa ndôo roi do kaiya'g lem, dejee meekoso lemsé mbata kaiya rai lema, i a ndigi mba kar Jesu Kristi ree shi meein'g lem to. Maji kar i enji to ge njekul deouje ge i teaa lé bba Allah a kar méee wei ne do kaiya'g lei el lem, boo lee Jesu Kristi shi meein'g el kârâ néra majije lei lai ge i ra qe ria lé yeen a koo ge né ge maji ya lem to el. Lee riri kârâ mes Kristi bba askem kor wonn kaiya lei bbendere-bbendere ya. Qe goo singamong lea lem qe Ndilee lem to bba i askem ra ne kula qe ndoje lai.

Ger to ge i taa Jesu Kristi meein'g lé bba ge kuman. See i askem pa tesere lal main qe roi wa. See Jesu or noin qe ndoje lai wa. Boo lee to bèe ndaà reou ndutor bba i unn qe ngabije ge to njekul deouje lé ya. I askem kula dingam méeen'g lem, la sea do kula'g lea lem to. Boo lee to bèe el ndaà, maji kari aar nang lam enji do né ge Kristi ra ari lé lam oo bba.

Teg ginn kaiyaje lei ge raga ar Allah qe mba karee ar méee oso lemsé doi'g lem, ar Jesu ree shi meein'g qe mba ndooi meendigi lea lem to. Maktub le Allah unn ndia pana tamaji ge togebè lé Allah oo lem, taa lem to. Bacinè ndaà i shi péréré qe mba kunn kudu njaa mbâ ge woji do la qe ngabije loo kula'g lea to.

To ge i to denné le njekul deouje lé, loo ge nanje roi a leli el esé i a main qe roi do kula'g neelé lem to. Deouje d'a kaou ndôoi mee église'g lem, mee bbee'g lema, mee kei'g lei lem to. Maktub le Allah ula ci pana:

“Mbata Allah nja ra kula mee si'g ar si ndigije raje togebè lem, yeen ar ro si woilo kenneng qe mba ra tol bém bóo qe taa ne kemee lem to” (Njé ge Philippes 2:13). Loo ge i unn kudu nêndoo ge woji do kula ra denné le njekul deouje lé, deji Mbaidombaije dann roel'g lem, nginá qe mba karee ar kemiinja do néje lai lem to. Yeen pa mee maktub'g neelé pana to neen nja n'ra kula mee si'g qe mba kar si ndigije lem, raje lem to. Maji kari rea oiyo mbata kaji ge yeen ajii lem, maji kari unn roi bura mee kàree'g nee ya mba ra kula le Jesu lem to.

Tadejije:

1. See i askem pa njang lal main qe roi to ge Jesu to Njekajii lem qe Mbaidombaije lei lem to wa.
2. See qe mba ddi bba to maji mba kar denné le njekul deouje ger to ge yeen lé inga kaji mban wa.

Kulaje Ge Kan Ra:

Maji kari ndang esé or sôr né ge des ndo ge i taa Jesu Kristi meein'g ge Njekaji ge ged lé.

1. Wa do gol roi qe mba kor géee loo kwa do nan'g.
2. Maji kari ndang taje ge woji do ndo kinga kajii lé qe mba kor géee mbuna njémeekeije lei loo ge sein shi turaje Maktub le Allah qe mba ra ne tamaji nan'd lé.

Tamaji:

Mbaidombaije, oiyo yaan mbata kaji ge i ar ci qe reou ge ro Jesu Kristi. La sem qe mba kar'm m'ger meendigi lei lem, do reou ge m'a qe kunn lem to. Am meekunn mba karm m'ger ne njai to ge i bba ra kula meem'g qe mba karm m'ndigi lem, m'ra lem to mba to ne denné le njekul deouje ge maji. Amen !

TANDOO 2

Ndingaro le Ngabije

Ta tura: 1 Timothée 3:1
Ta tura qe mee: Njé ge Philippes 4:19

Maktub le Allah ula ci pana boo lee deou ndigi mba to njekul deouje esé njekaa do néje mee église’g ndaà, “...to mbai kula bba yeen ndinga ya” (1 Timothée 3:1). Loo ge i enji do kula ge ngabije ra lé ndaà i askem killa koji do kor ge Allah oreo woji do mbai kula neelé. To kula ge ndutor le Allah to kenneng. To ge i to denné le njekul deouje lé ndaà i askem la sea do kula’g neelé qe goo toji ge Mbaidombaije a tojii lé to.

See ndingaro le ngabije neelé i askem kai sea lam wa. See i ar meein illa kas loo ge yeen ndigi bbar tâ Allah’g wa. I askem kyan roi bura ji Mbaidombaije’g, bée bba ndingaro le ngabije lé i a kos reou el lem to. Loo ge Mbaindiguim deen qe Rachel taa nan lé, Mbaindiguim ndigi bbar tâ Mbaidombaije’g qe mba ra kula lea asena qe njekul deouje bée. Né ge Mbaindiguim woji njang qe mba ra lé Rachel ndigi sea do’g el. Mee Rachel tuji lem, yeen non rea woji do lar kôga do ji njékul deouje ge ein el lé lem to. Yeen aou kei-Allah’g qe ndo dimancheje lai qe Mbaindiguim ya, nê yeen mbat kor non mareeje loo néndoo’g le dennéje lem, yeen mbat kaou qe ngabeeje loo tenn deouje’g lem to. Qe ndoje lai ya yeen pa sea qe mba mba karee tel unn kula lea ge ketté lé, yeen ra né ar kula ge woji do njekul deouje ge ngabeeje ra lé njaa majel to.

Loo ge nanje ndaà i a kar roi leli mbata bbar ge Mbaidombaije bbar ngabije mba karee ra kula ge woji do njekul deouje lé. Loo ge nanje nékedereje a kinga si ya. Loo ge nanje lar a lal si mba ra ne néje ge sein aouje ndôo dee mbata njémeekeije le si. Loo ge nanje i a kenji to ge i shi qe kari ba. Deouje d’a kon njuman woji doi lem, i a kenji to ge ngabije ra majel bba ree and ne loo kula’g neelé lem to.

Jesu ndoo ci pana: “*Boo lee nana bba ge ndigi kunn reou goom’g ndaà maji karee mbat rea-yeen nja piring unn ne kag-des lea qe ndea-ndea, bôo qe unn ne reou goom’g. Nana bba ge ndigi kaji rea ndaà a killa rea kô bei, nê yeen ge illa rea kô qe mbam ndaà a kaji rea ya bei*” (Luc 9:23-24) Maktub le Allah ndoo ci to ge boo lee i os kudu ngabije

loo kula’g lea ndaà, Allah to njera né qe do najee lem, yeen a kari néje ge aou ndôo dee mbata le njémeekeije lei lem to.

Maktub le Allah bura ya toji ci ri deouje ge Allah bbar dee loo kula’g lea. Leegeneeya njé ge nanje pana: OIYO. Njé ge nanje main qe Allah lem, d’wa ne néje bbugu do dee’g lem to. Né neelé a la sei mba kari tura lem, ndoo takenjije le deouje bula ge Allah bbar dee neelé lem to.

1. J’a turaje Loo-Kunda-Ginn-Néje 12:1-2. Reou ge Allah bbar ne Abraham aree yan ne bbeekojee lem, kura mareeje lema, njénójije lea lem to mba kaou do bbee ge rang’d lé. See ddi bba yeen ra wa.

2. Teen-Raga 3:10 ula ci to ge Allah bbar Moise mba karee aou teen qe ngann Israelje raga mee bbee ge Egypte lem, yeen a kor non dee kaou se dee mee bbee ge Allah unn ndia ar dee lé lem to. See Moise illa Allah kenneng to ge ban wa. (Loo-Kunda-Ginn-Néje 3:11 – 4:17) Rudee ndaà see ddi bba yeen ra wa. (Loo-Kunda-Ginn-Néje 4:18-19).

3. Esaïe 6:1-8 ula ci ta le bbar ge Allah bbar Esaïe. Maji kari or sôr né ge des lé ar ci j’oo sei.

4. J’a turaje Jonas 1:1-3. Ooje reou ge Allah bbar ne Jonas mba karee aou illa mbér mee bbee-bôo ge Ninive. See ddi bba Jonas ra wa. See ddi bba teen dea’g wa. (Jonas 1:3 – 3:5). Loo ge Allah os tuji ge a teen do deouje ge Ninive reou ndaà, see takenji le Jonas to to ge banwa. (Jonas 4:1-3)

5. Matthieu 4:18-20 pata ge woji do reou ge Jesu bbar ne Pierre qe André ar dee d’yan ne kula le dee ge woji do kos kanji qe mba kunn reou géee’g lé. See ddi bba deouje ge joo neelé ra wa.

6. Mee Néra-Njékainkulaje 26:15-18 lé Paul pa ta ge woji do reou ge Jesu bbaree ne qe mba karee tel to njekilla mbér Tagemaji lea. See kula ge ban bba Mbaidombaije ar Paul wa.

Tadejije:

1. See gelee ban bba Maktub le Allah pana kula ra njekul deouje lé to mbai-kula wa. (1 Timothée 3:1)
2. See gelee ban bba to maji kar denné le njekul deouje om qe ngabeeje nan’d sad do ndinga ro’g lea lé wa.

Kulaje Ge Kan ra:

Deji ngabije qe mba karee or goo reou ge yeen unn mba ndigi ne bbar tâ Allah'g loo ge yeen shi ne khemba lem, qe ndinga ge yeen ndinga rea mba tel to njekul deouje lem to. Maji kari ndang ta neelê ddegésé ba beè. Ra Mbaidombaije oiyo mbata mbai-kula ge ngabije a qe ra neelê to.

Tamaji:

Mbaidombaije, m'ra oiyo yaan mbata i bbar ngabmje mba karee ra kula lei. M'rai oiyo mbata i unn ndui dann Ta'g lei mba la se ci do néje ge j'aou ndôo dee qe reou ge ro Jesu Kristi'g. Amen!

TANDOO 3

Njetegginnta Ge Togero

Ta tura: Hébreux. 13:7; 2 Timothée 4:2,5

Ta tura qe mee: 1 Pierre 4:19

Mee bbeeje ge nanje ge to do nang neelê, ngamandje taa ngaoje le dee to ge meen dee ndigi. Mee bbeeje ge rang to ndaà, ngao ge njénojije le dee ndigi bba deen teaa bei lem to. Lee riri kêrâ Allah ndigi mba kari ged ngabije ya. Loo ge i taa njekul deouje ge ngabije ndaà, i askem ger to ge deou ge Allah ari neelê see to deou ge banwa. Boo lee sein qe ngabije taaje nan mban bba Allah bbaree qe mba karee ra kula lea ndaà, ndinga ro lea neelê i askem ger lem, reou ge i askem gedee ne kêrâ i askem ger lem to.

NODJI ger maji to ge ndinga ro le ngabeeje MBAILASSEM ge woji do ra kula kul deouje lé to kula ge to qe kemee dô i ge Allah om jia'g. Bèe bba loo ra tamaji'g lea tâ Allah'g ndaà yeen gedee qe tamaji ta-ta to. Yeen tuga mbia oo ne ta lea lem, yeen dejee qe mba karee ulá néje bbed-bbed ge aou des mee église'g qe mba karee ra ne tamaji lem to.

Taje ge deen ndang mee Maktub'g le Allah lé ula ci néje ge woji do panjaa njekul deouje esé njekaa do église non koso-deouje qe ndoje lai; 1 Pierre 5:1-4 pata le njekaa do néje esé ngatog ge to asena qe njekul badje bèe. Njekul badje neelê néje lai ya yeen a tos kemee do'g boo yeen a shi qe mba nékôga do jia ya ba el. Takenji ge woji do ra né kar deouje bba a kwa méee. Yeen a to njekul badje ge panjeaa a to nétoji non badje'g lea lal sang loo mba kon dee to ge mbaije bèe.

Maktub le Allah pa ta ge woji do njetegginntaje ge ged lem, njetegginntaje ge ngom lem to. Njetegginnta ge ged lé ula deouje ta ge in tâ Allah'g. Mbaidombaije aou ndôo mba kar ngabije ge to njekul deouje lé ula deouje ta le Allah qe goo rebee, lee ge ta ge to maji mba tuga mbii koo ne esé to ta ge barkem église ndigi mba koo qe mbi dee el lé. J'a tura ta ge to mee maktub Jérémie 23:28: "*Njetegginnta ge ni ndaà maji karee ndaji ta ni neelê lem, boo lee yeen oo ta le neen ndaà maji karee pa qe goo rebee lem to.*" Njetegginnta ge ngom lé pata ngom lem, ta ge woji dea-yeen bba yeen pa bóo ta ge in tâ Allah'g bba yeen pa el.

J'a tura ta ge to mee maktu Jérémie 14:13-16, deou ge pana neen n'to njetegginnta le Allah nê yeen pata ge woji dea-yeen nja ba lé, Allah a kar bon nérea os tea'g. Mee lookaiyee neelé ula ci to ge mee Mbaidombaije aou tain-tain loo ge njétegginntaje esé njékul deouje ra kula le dee lal ger ne né ge ged ge deen ra lé to. Kankemta le Allah bba maji kar ngabije illa mbéree lal pata ge woji dea-yeen lem, maji karee illa mbér tangom el lem to.

Mee maktub 2 Timothée 4:2 lé njekainkula Paul ula dingam mee njékul deouje'g: *“Illa mbér Tagemaji lé ula ne ta meen dee'g loo ge kul'g lem, qe loo ge nunga'g lem to; ndang dee lem, qe ndeji dee lema, qe gol dee qe ndu noji ndoo dee ne lem to bóo yan géee lal ra ndo kara el.”* I a koo to ge Allah aou qe kula mba kom ji ngabije'g qe mba karee ra mee église'g. I ger ngabije maji unda deouje lai ge d'ishi mee église'g lé. Loo ge nanje i enji to ge yeen to deou ndaà geleeje a to kenneng ya. Nê yeen to deou ge Allah bba bbaree, boo lee to togebè ndaà Mbaidombaije a la sea qe mba karee illa mbér Ta lea qe goo rebee lem qe kem ngonnn dingam lem to. Boo lee deouje ge d'ishi mee église'g esé deen ge d'ishi raga d'on njuman do ngabije'g kârâ Mbaidombaije a to der gelee ya. 1 Pierre 4:19 ula dingam mee ci'g qe taje neelé: *“Bèe ndaà deen ge d'ishi dann némeekon'g qe goo reou ge Allah woji lé ndaà maji kar dee ra né ge maji, bóo qe d'om ne ro dee ji njekunda dee'g qe Njemeenda london lé.”* Deen ge Mbaidombaije bbar dee qe mba ra kula lea nang nee lé, yeen shi mbor dee'g deb ya.

Tadejije:

1. See qe rou ge ra bba i a la ne qe ngabije mba karee ra ne kula lea ge woji do “njetegginnta ge ged” lé wa.

2. Loo ge ta oso mbuna deouje'g lé, see qe reou ge ra bba i a kula ne dingam mee ngabije'g qe mba karee aou ne kemee ge ketté loo killa mbér Ta le Allah wa.

Kulaje Ge Kan Ra:

Deji ngabije qe mba karee ulai né ge yeen enji woji do kula lea lem, do kenji ge yeen enji to ge to meendigi le Allah bba qe ma karee ra ne

kula ge woji do njekul deouje lem to. Maji kari ndang ta néje neelé goo mareeje'g qe mba ra ne tamaji. Ra tamaji mbata le ngabije qe ndo kara-kara lai.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m'rai oiyo yaan mbata Ta lei ge i pa woji do njekul deouje lem, njekilla mbér lem to. La qe ngabm qe mba karee ger loo killa mbér Ta lei kar barkem égliseje. La sea qe mba karee to nétoji non njénojije'g lem, non église'g le ci lem to. La sea qe mba karee or non barkem égliseje qe goo singamong le Ndilmeenda. Amen !

TANDOO 4

Ndaa Njekul Deouje

Ta tura: 1 Timothée 3:1-7

Ta tura qe mee: 1 Njé ge Thessalonique 5:23-24

I ge to denné le njekul deouje lé, né ge Maktub le Allah ndoo woji do ndaa njekul deouje lé, i askem ger ya. Boo lee i ger maji ndaà i a kaskem la qe ngabije loo kula'g lea to.

Ta ge to mee 1 Timothée 3:1 lé to ta ndinga ro ge mba ra kula esé mba to njekaa do néje le église. Mee Maktub le Allah lé, loo ge nanje takenji ge woji do njekaa do néje esé ngatog esé njekul deouje bba to kenneng. To rotaje ge kara ya, dee lai ya pa ta ge woji do kaa do né mee église'g. Njekul deouje lé j'askem bbaree njekaa do église esé ngatog. Rotaje neelé deen tel dee bbed-bbed qe goo égliseje.

Njekainkula Paul tura ndaa njekul deouje ge to njekaa do église lé. J'askem kai ndeaa je neelé loo munta togebè:

1. Ndeaa je ge woji dea-yeen nja dongo dô

- Yeen a to “njegelgoto” (lt 2).
- Yeen a to “njedenné kara ba” (lt 2).
- Yeen a to “njera kemee raka” (lt 2).
- Yeen a to “njemeender” (lt 2).
- Yeen a to “njekaou yururu” (lt 2).
- Yeen a to “njekwa mbä bur-bur” (lt 2).
- Yeen a “kaskem ndoo deouje né” (lt 2).
- Maji karee to “bber le kido el lem, njera né kerm-kerm el le m to, né yeen a to njemeekilla lem, a to njetar el lem to” (lt 3).
- Yeen a to “njekemkein el lem to (lt 3).

2. Ndeaa je ge woji do njemeekije lea

- Yeen a kaa do kei lea bur-bur (lt 4).
- Yeen a kain ngang ngannee ker-ker kar dee d'om nan géee'g (lt 4).
- Boo lee yeen ger kaa do kei lea ndaà barkem égliseje d'a killa koji dea'g lem, d'a kom meen dee dea'g mbata kula ge yeen ra mee

église'g lé lem to (lt 5).

3. Ndeaa je ge kan Ndil

- Yeen askem to njemeekunn ge cigi el (lt 6). Njemeekunn ge cigi lé askem njaa qe goo reou ge dannasur non Allah'g ya, nê ra tog ge woji do Ndil qe mba kor ne non mareeje lé yeen askem kinga el lem to.
  - Lee njekaa do deouje to njemeekunn ge leou ba ya kârâ, maji karee to njetirea el (lt 6).
  - Maji kar deouje d'or ta lea maji. Yeen askem to deou ge deouje ge d'ishi raga kârâ d'a killa koji dea'g. Panjeaa askem ree qe deouje ro Jesu Kristi'g lem to (lt 7).
- Néje ge taa kem Mbaidombaije el lé yeen askem ra dann panjaa'g lea el, nà banelle yeen a koso ne dann gum'g le njekurai (lt 7)

Banelle i enji to ge ndaa njekul deouje ge jeen n'tura neelé to bbel yaan. Nê tamaji lei ge i a ra mbata le ngabije ge to njekul deouje lé bba to nee: “*Maji kar Allah nja ge njeyelkô meelom lé or si unda si qe kemee lem, maji karee ngem si bura, ndil si lem, qe kankemro si lema, qe daro si lem to, mba kar ndo ge Mbaidombaije le ci Jesu Kristi a tel ree lé ndaà ta kara kârâ a kwa do si el. Yeen ge bbar si lé to Njemeenda london; yeen nja bba a ra néee ya.*” (1 Njé ge Thessalonique 5:23-24)

Evodie ndoo néje bbed-bbed ge woji do ndaa njekul deouje, bèe bba yeen askem la qe ngabee ge to njekul deouje do kula'g lea to. Loo ge yeen tura lt 7 ge to mee 1 Timothée 3 lé ndaà yeen enji do njeboatâ kei lea ge denné lé. Denné neelé unda sea ta kari ba lem, yeen enji ngannee bein-bein lem to. Evodie ger gao to ge denné neelé sang reou qe mba kar ngabee oso dann kaiya'g. Bèe bba yeen ra tamaji mbata né neelé tobei yeen ra makalé lea to. Loo ge yeen aou qe makalé neelé aree ndaà yeen rea laphia pana : “ Laphia boo njeboatakei, m'ree mba rai laphia lem, qe mba deji Alah mba karee tor ndia doi'g lem to. “ Bèe bba Evodie tel to ne baokura le njeboatakei lea lé to.

Tadejije:

- Boo lee i oo to ge ngabije aou qe ndeaa je ge nanje maji ge askem karee to ne njekul deouje el ndaà, see ddi bba i a ra qe mba la ne qe

ngabije mba karee inga ne ndeaaje ge maji neelé wa.

2. See qe mba ddi bba njekul deouje a kaa do kei lea ker-ker wa. (1 Timothée 3:5)

Kula Ge Kan Ra:

Maji kari ndoo ndaa njekul deouje ge oré goo nan-nan neelé. Ra tamaji tâ Allah'g qe mba kar Mbaidombaije la qe ngabije mba karee to njekul deouje ge yeen aou ndéee lé. Boo lee remje ge nanje ge Allah lal gol dee to ro ngabije'g bei ndaà, maji kari ulá kem deouje'g el, nê maji kari ra tamaji mbata lea. Boo lee to nékemra ndaà maji kari ulá dann meenoji'g lem, dann kaou yururu'g lem to. Maji karee ger to ge i aou ra tamaji mbata lea to.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m'rai oiyo yaan mbata ndaa njekul deouje ge maji ge m'tura mee maktub 1 Timothée'g lé. Maji kari la qe ngabmje qe mba karee to njekul deouje ge maji mbata lei-i nja. Maji kari telee ge njekornon église le ci lem, qe njekaa do mee kei le ci lem to. Amen!

TANDOO 5

Kula Ge Njekul Deouje a ra

Ta tura: 2 Timothée 4:1-5

Ta tura qe mee: 2 Timothée 4:5

Qe mba ged ngabije loo kula'g lea ge woji do kul deouje lé, maji kari ger kudu kulaje ge yeen a ra lé to. Né ge osee qe mba ra kula neelé to né ge a kor nean loo kula'g neelé. Njekul deouje lé to njekul badje to. Eglise (kudu deouje ge mbon do nan) a dejee qe mba karee toji dee reou qe mba ra ne tog do meekunn'g le dee. Barkem deee kêrâ d'aou ndéee qe mba karee la se dee mba kar bula le dee in ne do maree'g to. Yee bba to kula ge njekul deouje a ra to.

Deouje ge nanje d'enji to ge njekul deouje lé ra kula yaan el. Kula ge woji do gol do ginnta-kor lem, taa nan le njétaamee-Kristije lema, dubu deouje lem to ba bba deen d'oo ge kula ge njekul deouje ra. Togero ya, njékul deouje ge nanje lé kulaje neelé ya ba bba deen ra to. Nê njekul deouje ge ged lé ra kula ta-ta. Banelle reou ra kula le ngabije kêrâ a to togebè ya to. I askem kwa do gol kulaje ge woji do njémeekeije qe mba karee la sea loo ra kulaje lea to. Bèe bba yeen a kinga ne loo mba ra ne kulaje lea ge woji do kul deouje lé to. Kulaje ge woji do église bba yeen ra yaan. I askem la qe ngabije do kula ge Allah om jia'g lé. Kulaje ge nanje lé i nja a ra qe mba karee inga ne loo tura Maktub le Allah esé ra tamaji mba gol ne do kulaje ge yeen a ra qe ndo kara-kara lai lé to. Ula dingam méee'g qe mba karee inga loo shi mee kei'g qe mba la qe ngannje do néndoo'g mba kar dee ra ne tog ge ketté-ketté.

Néje ge njekul deouje a ra lé bba to nee:

1. Killa mbér.
2. Ndoo deouje.
3. Kwoji dee ta kemkâr.
4. Tenn barkem égliseje lea.
5. Tenn deen ga lal kunn meen dee.
6. Ra kula ge woji do gol maktubje mba kar église njaa ne maji.
7. Kwa do gol kulaje ge kan ra.

8. Ndoo Maktub le Allah karee woji dea-yeen nja.
9. Gol ginnta-korje.
10. Ra tamaji (mbata néje ge yeen nja aou ndôo dee lem, église kârâ aou ndôo dee lem to).
11. Ra kulaje ge rang : taa nan, dubu deouje, baptême, ree qe ngannje non Allah’g qe mba karee tor ndia do dee’g.
12. Ra kulaje ge woji dea-yeen nja dongo.
13. Ra kulaje ge woji do njémeekeije.
14. Ra kulaje ge woji do kudu égliseje ge d’om nan’d.
15. Ra kula ge woji do njékul deouje mee bbeekon’g bura.

Qe goo néje nee lai lé, to maji mba kar ngabije wa do gol reou ra kula lea ge qe ndo kara-kara lai lé qe mba karee la sea loo ra kula’g lea. Loo ge nanje néje ge nanje teen wai ndaà tuji reou ra kula neelé to. Maji kari woji sea ta woji do kula lea neelé lem, la sea qe mba karee ndang reou ra kula lea qe léee-léee lem to. Reou ra kula ge sein golje maji neelé a la se si qe mba ra ne kulaje ge mee kei’g qe ndo kara-kara lai lem, a jog kulaje ge rang el lem to. Kârje lea ge yeen a ra ne kula lé maji kari taa yaan el. Kula kul deouje neelé maji kar né ge rang illá kag el.

Paul ula Timothée mee 2 Timothée 4:2-5 pana: *“Illa mbér Tagemji lé ula ne ta meen dee’g loo ge kul’g lem, qe loo ge nunga’g lem to; ndang dee lem, qe ndeji dee lema, qe gol dee qe ndu noji ndoo dee ne lem to... Né i lé unda kemkâr do roi’g qe mba néje lai lem, ai meei sam-sam dann némeekonje’g lem, ra kula ge woji do killa mbér Tagemaji lé lema, or suna kula lei lai lem to.”* Kula ge Allah bbar ngabije qe mba karee ra lé to kula ge bôo. Yan loo aree qe mba karee oré ngabije mès loo kula’g neelé, i a shi mboree’g qe mba gedee to.

Tadejije:

1. See i a ra to ge ban bba qe mba gol ne reou ra kula ge mee kei’g qe mba karee jog kula le ngabije el wa.
2. Rota denné ge njeged ngabee lé see ginnee woji do ddiwa.

Kula Ge Kan ra:

Tura tandoo neelé qe ngabije tobei ndang reou ra kula lea ge woji do ndo kara-kara lai lem, qe dimanche-dimanche lem to.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m’rai oiyo yaan mbata kulaje ge i om ji ngabm’g lé, la sem mba karm m’gedee do néje lai lem, la sem mba karm m’nai mboree’g mee kei’g lem, mee église’g le ci lem to. La se ci mba kar ci n’to kuraje lei ge maji to. Amen !

TANDOO 6

Mbai Denné

Ta tura: Gosota-Kemkàrje 31:10 – 31

Ta tura qe mee: Gosota-Kemkàrje 31:30

Mee tandooje joo ge des ketté lé jeen ndoo taje ge woji do ndaa njekul deouje. I kârâ to denné le njekul deouje to ndaà néndooje neelé i askem ra ne kula dann panjaa'g lei lem to. Mee Gosota-Kemkàrje 31 :10-31 lé tandooje ge woji do mbai denné ya dongo bba i a kinga kenneng.

Ta ge to mee Gosota-Kemkàrje neelé ndoo ci to ge “mbai denné neelé gadee ur do merkwojije'g “ Yeen to denné ge taa kem Allah regm. Yeen to denné ge ra kula yaan lem, denné ge wa do gol kulaje lea qe mba ra lem, yeen to njela qe ngabeeje lem to. Denné ge togebè lé askem ra né lem, banelle yeen askem to denné le njekul deouje lem to.

Maji kar ci n'tura Gosota-Kemkàrje 31 mba koo ne néje ge woji do mbai denné neelé to.

1. Kulla noji ge to mbuna yeen qe ngabeeje:

- Yeen ra sea némaji bóo né ge majel el (lt 12).
- Ngabee om méee dea'g ndaà némajije a lalee el (lt 11).
- Ngabee lé deouje gere. Yeen to deou ge d'om kulaje jia'g (lt 23). Denné lea ula dingam mee ngabee'g do kula ge yeen ra lé. Yeen unn do ngabee dann deou-bulaje'g el.

Mbata i lé to denné le njekul deouje ndaà, yeen askem ger to ge i undá dann kemi'g ya. Yeen askem kom méee doi'g jeb-jeb lem to. I a kaskem killa koji dea'g do néje lai : tapai esé nérai.

2. Yeen qe kula lea:

- Yeen ra kulaje ge bin maji (lt 13). Yeen ra kula qe jia qe rolet mba la ne qe njémeekeije lea do néje ge d'aou ndôo dee.
- Yeen aou loo ge eou bba sang néso ree ne (lt 14). Yeen ger maji to ge néso ge maji bba njémeekeije lea d'aou d'uso ndaà lee kem kinga nékedereje kenneng kârâ yeen aou sang ar dee ya.

- Yeen inta bbad bba loo àr bei, yeen ul njémeekeije lea qe néso lem, yeen kai ngannjekishije lea ge denné kula qe léee-léee lem to (lt 15).
- Yeen enji do ndö'g ndaà yeen ndogo to. Yeen mân nduu, yeen unji kubu qe kulla palé-gal ar dee ndogo sea lem, yeen ra ndar kwa mee ar njérab néje lem to (lt 16,24). Yeen inga lar lem, yeen la qe njémeekeije lea do néje ge d'aou ndôo dee lem to.
- Yeen ra kula yaan ya nè yeen shi qe laphia lem to (lt 17).
- Néje ge yeen ra lé yeen ger to ge gad dee to kenneng ndaà yeen ra tol bêm bba yeen too bbi bei lem to (lt 18).
- Yeen nja ra kulla qe mba kunji ne kubuje lea (lt 19).
- Yeen unji pal-kubuje ge nder lem, kubuje ge ndajee maji bba yeen om rea'g lem to (lt 22).

3. Mbuna yeen qe njémeekeije lea:

- Yeen shi khemba do néje ge des mee kei'g lea (lt 27) nana kârâ yeen unda kemee géee'g lem, yeen ger né ge woji do ngannje kara kara lai lem to. Yeen ger loo ge nganneeje shi kenneng lem, njébua njaa je le dee kârâ yeen ger dee lem to. Boo lee ngonnee ra né majel ndaà yeen tojee kemkàr lem, yeen ar bon nérea os tea'g lem to.
- Nganneeje d'illa ribbar dea'g lem, ngabee kârâ pitee lem to (lt 28).

4. Kulla noji ge to mbuna-yeen qe njé ge rang:

- Yeen ra maji qe njénékemndôoje lem, njéndôoje lem to (lt 20).
- Singá to yaan lem, d'illa koji dea'g lem to. Né ge a qe ree lé yeen bbel el (lt 25).
- Yeen pata qe kemkàree (lt 26).

Lootura 29 ula ci to ge denné ge togebè lé ngabee pitee, yeen a pana: “Dennéje bula panjaa dee maji yaan ya, nè i lé kain ur do dee'g lai.” Njendang Gosota-Kemkàrje illa kenneng bei pana: “Ra meemaji mba taa ne kem deou lé to né su kem loo lem, mand ge daro'g kârâ to né ge a des bei lem to. Nè denné ge bbel Njeshiqenean bba d'a pitee. Aree kand kula lea ge nékôga do jia lem, ar kula reaje pitee târeoukogje'g lem to.” (Gosota-Kemkàrje 31:10-31). I lé to denné le njekul deouje ndaà, i askem to denné ge Allah aou ndéee, denné ge aou unda kemee do njémeekeije'g lea lem, denné ge aou ra kula qe ngabee mee église'g lem to. I a kinga

piti mbata mee kei lei to mee kei le njétaamee-Kristije ya. Yee bba a kor ginn meekunn lei mbuna deouje lai ge d'ishi gugu doi sub lé to.

Tadejije:

1. Gosota-Kemkàrje 31 tura néje ge woji do mbai-denné. Maji kari tura néje so ge woji do mbai-denné lé am m'oo. See mbata ddi bba néje neelé to néje ge maji wa.
2. See qe mba ddi bba maji kar denné le njekul deouje a to denné ge ngabee a kom méee dea'g wa.
3. Gosota-Kemkàrje 31:27 lé jeen n'tura bèe pana: *“Yeen shi khemba do néje ge des mee kei'g lea.”* See gelee woji do ddiwa.

Kula Ge Kan Ra:

Néje ge i ra qe ndo kara kara lai lé, maji kari ndang qe goo nan goo nan qe goo tamaji ge i ra lé. See i to denné lem, kon ngannje lem to el wa. Maji kari deji Allah mba karee ari néje neelé mba to ne mbai-denné le njekul deouje.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m'rai oiyo mbata ngabm lem ngannmje lem to. La sem qe mba kunda dee dann kem'g to ge m'askem ra lem, arm m'ra néje ge a la qe mee kei le ci karee shi dann rolél'g lem, kar singá to lem to qe ri Jesu Kristi. Amen !

TANDOO 7

Mbai Denné Kem Ngabm'g

Ta tura: Njé ge Ephèse 5:1-2, 21-33

Ta tura qe mee: Njé ge Ephèse 5:23

I oo mee looturaje neelé to ge i askem to asena qe Allah bèe qe meenoji ge turu do panjaai lé. I a kunn roi bura mba ra ne kula kar deouje ge rang to ge Kristi ra mbata lei bèe to.

Néndooje ge rang ge woji do né ge i a ra mba to ne denné ge njela qe ngabee lé. Maji kari tura Njé ge Ephèse 5:21 ndaà i a ger to ge ta neelé pana: *“Tedje kag nan bbelje ne Kristi.”* Deen ndang mee Maktub'g pana: *“Dennéje, tedje kag ngao sije to ge sein tedje ne kag Kristi bèe to, mbata ngao denné to deou do denné lea to ge Kristi kârâ to ne deou do Eglise ge to darea-yeen lem, yeen nja ge njekajee lem to.”* (Njé ge Ephèse 5:22-23) Ta neelé ndigi pana i askem kunn reou goo ngabi'g woji do mee kei le si lem, église le si lema, deou-bulaje lem to.

Qe goo taa nan bba sein qe ngabi toje ne daro ge kara ba. Mee Loo-Kunda-Ginn-Néje 2:24 lé, rotaje joo ge to asena qe né-teen-târeou (clé) bèe lé to maji mba kinja né gelee'g: “kyan” baubeeje qe keanje, “kom nan'd” denné qe dingam. I sein qe ngabi lé deen rod si kaar nan'g mba kar si tel toje asena qe deou kara ba bèe ; sein joo bôr ya a kunnje ndu si woji do ndoo ngannsije lem, golje mee kei le si lem to. Boo lé i taa ta le njénojije lei esé deouje lei ge pana i to kan dee bóo kan ngabi el lé ndaà, mee kei lei a teen kor el lem to. I askem ra tamaji mba kar Mbaidombaije tojii reou ge i a killa ne koji do njékojije lem, i a ted ne kag ngabi qe goo reou ge to mee Maktub'g le Allah lem to.

I lé to denné le njekul deouje ndaà unda singai do maree'g qe mba ted kag ngabi. To godndu Allah. Ngabi bba to deou do mee kei le si. Yeen bba aou qe ndukunn do denné'g lem, do ngannje'g lem to. To maji mba kar ngabi pa sei ta ge woji do njémeekeije lem, mee kei lema, église lem to. Yee ge bèe bba a karee ger ne né ge i enji ndaà yeen a kor noin kenneng lem, i kârâ a la sea togebè lem to. Yeen a ra né ge maji mbata le nana kârâ lem to.

Kula kul deouje ge ngabi aou ra lé, yeen enji do né ge i a ra qe mba la

ne sea to. Dejee qe mba karee or ginn né ge yeen ngina roi'g lé ari oo. Rea a lelee qe mba pata néje lai ge i askem ra woji do kula ge d'om ji si'g bôr lé to. Sein a gerje maji lem, sein asjekem ra kula neelé nan'd lem to.

Njé ge Ephèse 5:33 ula ci pana: "... *nana kêrâ mbuna si'g unda denné lea dann kemee'g, denné kêrâ maji karee ted kag ngabeeje to.*" Tandooje neelé to maji mbata le njekul deouje lem, mbata le denné lem to. Taa nan le si lé to né ge Allah woji mba kar si shije ne mee kei'g. Mba to denné ge illa koji lé to né kara ge teg ginn koso kul lei non Allah'g. To toji meenoji le Allah dann panjaai'g qe ndoje lai to.

Loo ge rudu non yoo unn ddiao ndaà kon NOJI ndigi kar NOJI shi se dee dimancheje bula ya bei. Noji lé ndigi shi ya nê ngabee MBAIKULA ge to njekul deouje mee église lé pana : " M'aou ndôoi qe mba kari shi mborm'g deb. Loo ge i shi sem nan'd lé m'ra kula maji yaan loo kaou tenn deouje mee keije'g le dee lé. Kyan mee kei lei kaou shi loo ge rang kar kuri eou lé to né ge la qe njétaa nanje el lem, la qe ngannje el lem to. " Noji ar méee ôlé do Maktub le Allah ge deji dennéje mba kar dee ted kag ngao deeje lé. Yeen pa taree qe keanje kuree eou tobei yeen tel ne mbor ngabeeje'g to.

Tadeji:

1. See mbata ddi bba to maji mba kar denné le njekul deouje dejee takenji lea wa.
2. See i enji meein'g qe mba to denné ge ban bba qe mba kar taa nan le si to nétoji ge maji lem, a to nékorgoota ge maji lem to wa.

Kula Ge Kan Ra:

Tura Njé ge Ephèse 5: 21-23 qe ngabi nan'd. Paje taree nan'd. Deji ngabi qe mba karee ulai né ge yeen ngina roi-i ge to denné le njekul deouje lé.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, oiyo yaan mbata le ngabm lem, mbata kula noji ge to mbuna ci'g lem to. La se ci mba killa koji doi'g dann panjaa'g le ci

ge woji do denné qe dingam lem, mba ted kag nan dann meenoji'g lem to. La se ci qe mba toji meenoji qe ted kag nan neelé to. Maji kar panjaa ci ge woji do denné qe dingam to nétoji ge i nja woji mba kar deen ge d'ishi gugu do ci lé d'oo lem to. Amen!

Mbai Denné Kem Ma'g ya

Ta tura: Njé ge Ephèse 4:1-16

Ta tura qe mee: Njé ge Ephèse 2:10

I lé to ngon Allah. Yeen ndigi mba kari ar panjaai to bbed. Nduru panjaa neelé Njekainkula Paul pa taree mee Njé ge Ephèse 4. Yeen ndejii qe mba kari unn panjaa neelé bba qe mba ra ne kula mbor ngabi'g. Jesu ari nétoji. Baciné lé panjaa ge woji do denné le njekul deouje nga bba i a kunn to. To kula ge Allah om mee jii'g. Togero ya, i nja kârâ aou qe takenjije ge woji do panjaa ya to. Nê boo lee i sang meendigi le Allah qe ndoje lai ndaà, yeen a tojii né ge mée ndigi lem to.

Njé ge Ephèse 4:2-6 ndoo ci to ge i a koso kul kenneng lem, a kaou yururu kenneng lema, a ra qe mee kai sam-sam lem to. Maji kari toji meenoji lei qe goo meekoso lemsé. Kula ge i aou ra mbor ngabi'g lé, maji kari sang sea reou ge woji do tum ginn kom nan'd le barkem égliseje. Kom nan'd neelé d'a koo qe goo meekundayel le dee do Jesu Kristi'g. I a to kura ge denné ge a kar Ndil Jesu taa loo pel-pel do néje lai.

Lt 7 pana jeen kara-kara lai ya j'inga nénoji ge askem kunn qe mba tum ne ginn église ge a ngeng ngeng-ngeng. Nénoji neelé in ro Kristi'g. Lt 12 pana nénoji neelé yeen ar *“deen ge to qe kemee lé maji d'or ne njorong mba ra ne kulaje lé lem, mba kar singa daro Kristi in ne do maree'g ge ketté-ketté lem to.”* Mbaidombaije ger gao to ge nénoji neelé i aou ndéee ya. I aou ndôo mba karee la sei lem, tojii reou ge i a kunn mba ra ne kula qe goo meendigi lea lem to. Boo lee i ndigi ra kula qe goo singai-i nja ba ndaà, kula ge woji do denné le njekul deouje ge i aou ra lé a teen kor el lem to. Nê boo lee i sang la ge in ro Mbaidombaije'g ndaà yeen a kori mès kenneng ya to.

Allah ari nénojije qe mba kari ra ne kula lei aree maji or njorong. Nénojije neelé yeen ar deouje bbed-bbed. Lt 11 pana: *“Yeen nja bba ar njé ge nanje to ge njékainkulaje lem, ar njé ge rang to ge njéteggintaje lem, ar njé ge rang to ge njékilla mbér tagemajije lema, ar njé ge rang ya bei to ge njékul deouje qe njékorgootaje lem to.”* Nénoji ge Ndil ar deouje neelé kula ge rara kârâ d'askem ra ne ya. Njé ge Ephèse 2:10 ula

ci pana : *“Mbata jeen ge j'om nan'd qe Kristi lé jeen n'toje nékundaje le Allah ge yeen unda ci mba kar ci n'ra ne néraje ge maji ge Allah nja wa dea gol-gol ketté mba kar ci n'raje.”* Né ge j'askem ra mba kar do kula le Mbaidombaije maji or ne njal lé yeen ger gao. Yeen shi péréré mba tojii kulaje ge i a ra lé to. Njaa ge i nja sea qe ndoje lai lé i a ger reou ge yeen a tojii qe mba kari ra ne né ge a kula ronduba dea'g.

Njé ge Ephèse 4 :12 pana i inga ndutor qe goo nénojije ge Ndil bba ar qe mba kar daro Kristi in ne do maree'g ge ketté-ketté. Mbaidombaije bbari qe mba ra kula lea mbor ngabi'g mba tum ne ginn égliseje ge a ngeng ngeng-ngeng. I askem kom meei do Mbaidombaije mba karee ari nénoji ge i aou ndéee mba ra ne kula ge yeen om jii'g lé karee or njal.

Ngao Anneje to njekul deouje ge shi mee bbee-bôo'g. Dennéje ree rea'g qe néje ge jog dee, to néje ge deen ra tamaji qe mbea nan'd lé to. Anne oo to ge neen n'aou qe nénoji ge woji do gol mee deouje ge bbengere dee ti dus lé. Yeen ra tamaji tâ Allah'g kuree cou mba ger ne meendigi le Allah woji do ndeji loo ber-ber lé.

Tadejije:

1. See qe mba ddi bba jeen j'inga nénojije ge kan Ndil ginn Kristi'g wa.
2. Loo ge i enji do panjaai'g ndaà, see na bba askem to nétoji lei wa.

Kula Ge Kan Ra:

Loo ra tamaji'g lei lé maji kari enji do kheme'g lei-i ya. I ge to denné le njekul deouje lé, see i oo kheme lei lé to to ge banwa. Nénojije ge kan Ndil ge Mbaidombaije ari qe mba ra ne kula lé see to ddije wa. Maji kari ndang qe goo nan-goo nan. Deji Mbaidombaije qe mba karee la sei mba kunn nénojije neelé ra ne kula ge i askem ra mee église'g.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, kula ge i bbarm mba karm m'ra lé to kula ge bôo kem'g, nê ma m'ndigi ra meendigi lei ; Tojim nénojije ge i am mba ra ne kula lei lé. La sem mba ra ne kula mba kula ne ronduba doi'g. Amen!

Denne Le Njekul Deouje Qe Kula Rea Mbor Deouje Ge Rang'd**Ta tura:** Esaïe 50: 4-5,10**Ta tura qe mee:** Esaïe 50:10

Loo ge jeen j'enji do kula ge denné le njekul deouje ra lé, to deouje bba jeen j'enji do dee'g. Kula lei ge woji doi neelé i a ra mbuna barkem égliseje lem, njéboatâ-keije lei lem, njénojije lei lema, kura marije esé deouje ge i ger dee el lem to.

Aa oo godnduje ge nanje ge i ge to denné le njekul deouje askem ra ne kula mbuna deouje ge rara kârâ lé bba to nee :

1. Denné le njekul deouje askem kunda deouje lai dann kemee'g

Deouje lai ya i a koo dee to ge d'asena bóo i a kor kem njé ge nanje el. To né ge to kedere ya. Banelle loo ge nanje to né ge i askem ra el to. Maji kari enji do deou ge shi non rea ta-ta lé. Shi mbor deou ge rea lelee ndo kara kârâ el lé see to né ge lam ba wa. Esé maji kari enji do deou ge oo rea ge nje pataje ge majel do njé ge rang'd lé. Taje ge togebè lé see i ndigi koo qe mbii wa. Esé denné ge ndigi mba ra néje ge woji do Allah el. I or géee aree gol bula nê Tagemaji neelé yeen illa kenneng el. See i askem kaou kemi ge ketté qe mba tojee meenoji le Allah lé bei wa. Tobei yeen ge nje killa ta doi'g qe mindé ba lé. Yeen ge ra néje ge qe goo rebee el togebè lé, see roi leli dea'g qe mba kar meein oso lemsé dea'g lem, mba ra tamaji tâ Allah'g qe mba karee la sei mba tojee meenoji le Allah lem to wa. Mbaidombaije ndigi kar ci n'toji meenoji lea j'ar deouje lai, deen ge jeen ndigi dee lem, deen ge to kedere se ci qe mba ndigi dee lem to.

2. Denné le njekul deouje aou ndôo toji meendigi lea kar deouje lai

Toji meendigi lé to toji njé ge rang kar dee ger to ge néje ge ringa dee esé nékedereje ge teen do dee'g lé kuli ge mann el. Banelle d'a bbari qe mba kari aou gol mee deen ge d'ishi dann nékemndôo'g. See ddi bba i a ra wa.

a. Aou ro deouje'g neelé mba la se dee do kulaje'g le dee : ra néso,

togo mee kaaje, ndogo ngannje mann.

b. Shi qe deen ge non lé lam tobei sang reou qe mba gol meen dee to.

c. Ra se dee tamaji.

d. Tura se dee Maktub le Allah ula ne dingam meen dee'g.

e. Non se dee.

f. Aou qe lar lam wa ne ji dee.

g. Loo ge deen dubu yoo mban ndaà, aou tenn dee lem, ra se dee tamaji lem to.

Banelle d'a bbari qe mba kari aou la qe basaje qe ngamandje ge nékedereje ge woji do njénojije le dee teen do dee'g lé. I askem ra se dee tamaji lem, deji Allah kemkâr lea mba toji ne meenoji lea kar nana kârâ mbuna dee'g lem, kula dingam meen dee'g mba kar dee d'oso kul lem, d'unda njékoji deeje dann kem dee'g lem to. Sang reou qe mba kaou se dee ro Jesu'g. Ur mbii oo ne ta le dee qe meenoji lem, ra tamaji mbata le dee lem to.

3. Denné le njekul deouje askem kaou qe kemkâr lem, yeen a kor kem ta qe goo rebee lem to. Yeen askem ger né ge kem ra loo ge ta oso do deou'g

Maktub esé ndukunn ge a kulai qe mba kari ra né ge bée loo ge ta esé rokon esé yoo, esé nénaa a teen do deou'g lé goto. I a pa taree kar ngabi qe mba ndoo ne néje ge i askem ra loo ge yeen a goto lem, loo ge né a teen wai lem to. Boo lee i wa do gol roi mbata néje ge togebè ndaà i a ra ne né qe goo kemkàree qe mba kor ne kem ta to. I a ra tamaji qe ndoje lai mba kar Allah or noin dann néje lai neelé. Loo ge barkem égliseje le si shi dann nékedereje'g ndaà i a kaou ndôo la ge in rea'g to.

4. Denné le njekul deouje lé to njendigi deouje qe loo lai

Mbaidombaije ngina qe mba kar denné le kura lea toji loo kwa ge yeen wa mbä bur-bur lé. Yeen ndigi mba kari ndigi deouje ge loo kula'g lei, lee i dao yaan ya kârâ yeen ndigi togebè ya. Kula lei a tel to bbed dann néje lam-lam ge i ra mee église'g mbata le deouje ge d'ishi gugu doi subu lé. Deouje d'a ger to ge i unda dee dann kemi'g

loo ge i toji meenoji lei ar dee togebè lé. Néje lai ge deouje ngina mba kari ra ar dee lé bba i a ra el. Deouje d'a kaou ndôoi saar qe mba kari oo ne ngabije qe ngannije ge né el. Yee neelé to né ge majel. Njémeekeije lei bba to deouje ge dongor ge i a nai mbor dee'g. I askem taa kem deouje lem, kwa mbä bur-bur lem to. I a ra togebè qe ngann néje lem, néje ge bôo lem to.

Néje ge denné le njekul deouje a ra mbor ngabee'g lé jeen j'unda dee qe goo nan-goo nan bèe el. Nê loo kaiyeeje so ge to do'g tar lé a la sei qe mba kari ngem ne kulla-noji ge to mbuna si-sein qe deouje ge d'ishi gugu doi subu lé to.

Loo ge pasteur REOUNOJI aou mbä'g ndaà, denné lea MENOJI oo ta le mann ge unda keije lai ge to tâ baa'g nang rendeng-rendeng lé. Njémeekeije bula néje le dee igi lem, njé ge nanje lal loo kula do dee lem, lal néso dee lem to. Bèe bba loo ge MEENOJI ger né ge to bbél neelé togebè ndaà yeen askem ngina saar kar ngabee tel ree bba d'a ra né qe mba la ne qe deouje neelé bei el. Yeen in kalang mbon barkem égliseje nan'd. Yeen ula de pana : “ Qe ri Jesu, j'askem la qe deouje ge d'aou ndôo né neelé ya “ Leegeneeya deouje ge mee église'g gol néso d'odo d'aou ne d'ar deen ge nékemndôo teen do dee'g neelé. Dingamje kârâ la qe deen ge keije le dee tuji lé qe mba tel gol dee gogo to. Deouje ge d'ishi dann nékemndôo'g neelé deji njétaamee-Kristije pana: “See gelee ban bba sein laje se ci bèe wa..“ Deen tel d'illa dee kenneng pana: “Mbata Jesu unda si dann kemee'g.”

Banelle i enji to ge néra ge togebè lé lali loo kula'g lei, nê Ta le Allah to kenneng qe mba kula dingam meein'g lem, qe mba la sei lem to. Esaïe 50:4 pana: “*Mbaidombaije, Njeshiqenean ulam ta ge kem karm m'pa qe mba kam m'ger loo pata ged ne yeen ge unda ndôlé.*“ Tobei yeen pana Allah a kari néger ge inja pao to. Lt 10 ge to mee lookaiyee'g neelé aou kemee ge ketté qe ta kula dingam bei pana: “*Nana bba ge njaa dann loondul'g lal lookàr bei lé maji karee om méee do ri Njeshiqenean'g lem, karee nduna rea kaar Allah'g lea lem to.*“ Maji kari tel pa ta ndukunn ge in tâ Allah' neelé ndaà, Allah a la sei loo kula'g lei ya.

Tadejije:

1. See qe reou ge ban bba denné le njekul deouje a kwa ne do gol rea mba kuba ne njémeekeije lea kyan mba kunda ne kemee do njé ge rang el wa.
2. See godnduje so ge d'askem la sei qe mba kari or ne goo ta maji loo kula'g lei ro njé ge rang'd lé to ddiye wa.

Kula Ge Kan Ra:

Maji kari tura Esaïe 50:2-4, 10 qe meei; Tandoo neelé maji kari pa taree qe ngabi. Maji kari enji do néje ge a teen wai loo ge ngabi a goto mee kei'g.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m'rai oiyo mbata Ta lei ge ula ci qe mba nduna ro ci kaari'g lé. La sem loo kula'g lem ge m'ra mbuna barkem égliseje lé. Maji kar Ndili ndoom né ge m'askem pa qe loo lai to. Am gosonéger. La sem qe mba ra meendigi lei to. Amen!

Denne Le Njekul Deouje : Nje la Qe Ngabee

Ta tura: Njé ge Galatie 6:2

Ta tura qe mee: Njé ge Galatie 6:2

Kula ge kara ge to kula ge bôo mbuna mareeje'g ge i inga mba to ne denné le njekul deouje lé to kulla dingam mee ngabije'g qe goo rebee. Yeen ra kula ge woji do kor non deouje mee église'g le si, kulaje bula mbon nan dea'g. Yeen to njekul deouje ndaà yeen a killa mbér Ta le Allah ya. To ta lea qe mba ndoo barkem égliseje mba kar dee to njémeendaje. Yeen a kaou tenn deen ge lal kunn meen dee lem, njérokonge lem to. Njémeekeije ge ta to mbuna dee'g lé yeen askem kaou ndeji dee to. Yeen askem kor non église bura mba karee to église ge bôo lem, karee ger né lema, kar meekunn lea in do maree'g ge ketté-ketté lem to. Tobei yeen a to nétoji mbata deouje lai lem, deou a killa ta dea'g woji do panjeaa el lem to. Yeen aou ndôo qe mba kari shi mboree'g mba la sea do néje lai to.

Njé ge Galatie 6 :2 ula ci qe mba *“taaje nékodo ge woi do nan'g, bèe bba sein a kunnje ne godndu Kristi lé lad ya.”* I lé to denné le njekul deouje ndaà i askem la qe ngabi mba karee taa nékodo do deouje'g lem, né ge église aou ndéee lé yeen a ra karee lem to. See ddi bba i a ra qe mba to ne njela qe ngabi ge maji lé wa.

1. I askem kom meei jeb-jeb do ngabi'g

Boo lee yeen ger maji to ge i om meei dea'g ndaà kula ge yeen ra lé yeen a ra karee aou maji to. Boo lee yeen ger to ge kula neelé wa meei ndaà, nékodoje ge woi ge to dea'g lé yeen a pa taree kari to. Boo lee sein omje meen si nan'd yô ge nee ndaà Allah a tor ndia do si'g bôr ya.

2. I askem kom meei do ngabi'g

Om meei do'g to ge Allah bbar ngabi qe mba karee ra mbai-kula lem, yeen inga domong mee église'g le si lem to. Maji kari toji ngabi to ge i om meei dea'g jeb-jeb ya. Ra Mbaidombaije oiyo mbata le ngabi

lem, ulá ndeaaaje ge i oo rea'g lem to.

3. Loo ge ngabi ra né ge maji ndaà i askem kos gajee to

Loo ge yeen or ginnta le Allah qe kem ngonndingam lem, àr ngat-ngat lem to ndaà, ulá to ge i ra Allah oiyo mbata nénoji ge woji do korgoota ge Allah aree lé to. Loo ge yeen la qe njémeekeije ge nékedere teen do dee' ndaà, ulá to ge né ge yeen ra lé taa kemi regm ya. Ula dingam méee'g qe goo tapai. La sea qe mba karee oo nénojije ge Allah aree lé to. Barkem égliseje lé, loo ge meen dee tuji ndaà d'a lal kulá taree el. Kos ge deouje d'os gajee lé, banelle yeen inga reou qe mba koo ta-ta el. Deji Mbaidombaije mba karee la sei ari os ne gaji ngabi ula ne dingam méee'g do kula'g neelé.

4. Ta ge Allah ula meein'g lé i askem kula ngabi to

Ta-ta Allah ulai qe mba kari ula dingam mee ngabi'g. Nê loo ge nanje yeen a kaou sei qe mba kari ula ngabi ta ge kedere ge yeen askem koo qe mbia el lem to. Bbad bba qe mba kari pata neelé ndaà maji kari ra tamaji, Mbaidombaije a la sei qe mba kari gol do né ge i askem kula ngabi lé to. Yeen a gol méee qe mba karee taa ta neelé to. Allah ger gao to ge i lé to deou ge ger ngabi maji yaan to. Yeen ndigi kunn reou neelé bba qe mba killa ne ta esé néndoo neelé mbia'g ; to né ge deou ge rang askem ra tôri'g le.

5. I askem tos kemi bao-bao do ngabi'g

Ngabi lé aou qe denné ge rang el. Néje lai ge yeen aou ndéee lé i a ra karee ya. I a kunda kemi do kubuje'g lea qe mba kar dee d'ar ngat-ngat lem, to qe majee lem to. I a kaa do kei le si bur-bur lem, i a kaa do ngannsije lem to. Loo ge ngabi dao esé méee illa kas ndaà i askem shi mboree'g qe mba kula dingam méee'g qe meenoji ge to meein'g lé. I lé to asena qe reou le Allah bèe mbata lea.

6. Loo ge ngabi os dea do nékedereje'g lé i askem kula dingam méee'g ya

Loo ge nanje i nja kara ba to deou ge a ger to ge mee ngabi illa kas. I askem kur mbii koo ne taje ge yeen a pa kwoji ne do néje ge ar méee tuji ne lem, ar méee illa ne kas lem to. Deji Mbaidombaije qe mba

karee aree singá. Dejee qe mba shi nan'd ra tamaji mbata le né ge ar méee illa ne kas lé. Unn kudee mee ndea ge neelé i askem deji Ndilmeenda mba karee ula dingam méee'g loo ge yeen a kinga kura mareeje esé barkem égliseje qe mba kwoji se dee ta lé to.

7. *I askem to njemeekilla dann nékedereje'g*

Loo ge nanje mee ngabi a pele wes-wes mbata nékedereje ge mee église'g, néje neelé ar si takenji yaan mee kei'g le si. Maji kari illa meei pon lem, ra tamaji kemi ge ketté lem to. Mbaidombaije a la se si kar si teenje dann néker'g neelé bei. To maji mba kari ra kula lei neelé kemi ge ketté mee kei'g lei. Mbol do la ge Allah a la se si lé bba néje nee lai d'a des qe lelee ba to. Lee ta in mee kei'g le si ya kêrâ Mbaidombaije a kar si-sein joo bor undaje nan dann kem nan'g loo kula ge yeen om ji si'g nan'd lé to.

Mbata i lé to denné le njekul deouje ndaà gelee ge nee bba i a kwa ne ndutorje le Allah kom do si'g mee kei'g le si lem, mee église'g lem to mba shi ge njela qe ngabi qe ngonkoji lem, qe mba taa ne nékodo ge woi ge to dea'g lé to ge yeen ndigi taa ne kain bèe to.

DANNOJI ndigi mba ged ngabee MBERNOJI. Ta-ta loo ge yeen dejee qe mba karee dannee loo tenn deouje'g ndàa, Dannoji os rea bbad aou suk'd aou ndogo néje ree ra ne néso bbad bba kêr kaou tenn deouje lé as bei. Loo ge yeen ra togebè lé bba aree tel to ne njeged ngabee ge maji to.

Tadejije:

1. See mbata ddi bba to maji mba kar denné le njekul deouje ula dingam mee ngabee'g wa.
2. See i a ula dingam mee ngabi'g to ge banwa.
3. See i askem ra to ge ban bba qe mba kula ne ngabi ta le néje ge nanje ge i oo rea'g woji do panjeaa esé woji do kula lea qe mba karee ra aree maji pet-pet lé wa.

Kula Ge Kan Ra:

Maji kari ndoo néje ge jeen m'pa taree neelé. Néje neelé d'a la sei kari

ula ne dingam mee ngabi'g. Bbogenè ya unn kudu mba naa rebeeje neelé mba la ne sea loo kula'g lea.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m'rai oiyo yaan mbata tel ge i telm ge njekula dingam mee ngabm'g lé. La sem qe mba taa nékodo ge woi ge to dea'g loo kula'g lea neelé. Amen !

Denne Le Njekul Deouje Qe Mee Kei Lea

Ta tura: Njé ge Colosse 3:23-24

Ta tura qe mee: Njé ge Colosse 3:23

Jeen m'pa ketté mban to ge denné ge njemeemaji lé ra kei lea bur-bur lem, unda kemee do njémeekeije'g lea lem to. Mbata i lé to denné le njekul deouje ndaà i askem gol mee kei lei karee to maji pet-pet ; mee kei lem raga lem to. I askem gol reou ra kulaje mbata njémeekeije lei lem, i a kula dingam meen dee'g qe mba kar dee ra tórndu lem to. Ar ci j'ooje né ge i askem ra mba to ne denné ge njemeemaji lé nan'd.

1. Kaa do loo ge mee kei'g lei ker-ker:

- Shi khemba ar mee kei lei àr ngat-ngat lem, ar néje to qe léee-léee lem to. Loo ge i ra mee kei aree àr ngat-ngat lem, togo kaje lem, ar néje to qe léee-léee lem to ndaà, ro si a lel si ge ketté-ketté i sein qe njémeekeije lei. Loo ge àr ngat-ngat lé to laphia le daro to. Ndo ge deou a ree qe mba tenni lé i ger el. Loo ge i ra loo shii bur-bur lé to kwa ge wa dogol roi qe mba kwa e mbäje roi'g to.
- Boo lee i ula kubu ge maji tâ kei'g lei lem, illa tâ kubu ge maji do table'g lem to ndaà mee kei lei neelé a to maji qe mba koo ya. Néje neelé i nja askem ra to : i askem gang tâ kubu ge bbaree tissu esé i askem kos qe jii to.
- I askem ra néndajije bbed-bbed kaar börö'g esé i a kula calendrier kaar börö'g to.
- I askem kulla lêngé mee kei'g lei esé askem gol do-main kô esé risi kulla mee kei'g lei. Dennéje ge nanje deb ka ge d'unja giree kaar börö'g. I askem kunda pudu kagje mee kei'g lei karee ndôlé to. Nê maji kari bor yiro kenneng ta-ta.

2. Gol loo ge târeou'g raga karee àr ngat-ngat:

- Loo ge tâ kei'g lei a kâr ngat-ngat.
- Mân puduje qe ngann kagje gugu ne do kei lei sub.
- Shi khemba qe mba gol néje ge tuji ge to mee kei'g lé.

- Ndö ngann muje ge to dann-bbee'g lei lem, inja do kagje ge to loo mân kagje'g lei lem to.
- Yan bbiri-bbisi aree daa nan tâ kei'g el. Maji kodo kaou kom loo ge d'woji karee to kenneng esé maji rô qe per to.

3. Toji meemaji lei kem deouje'g:

- Wa mbäje ge ree kei lei lé ge roi'g. Ar dee d'ishi kei lei qe meendakain.
- Bbar deouje loo néso'g esé loo nékai'g.
- Wa do gol roi ketté bba i bbar deou bei.
- Boo lee mbäje teen wai lal kari ger taree ndaà, ar dee sai esé mann esé né ge rara ge aou ne jii'g lé to.

4. Maji kari gol reou ra kula ge mee ndo kara lé:

- Gol reou ra kula le njémeekeije qe ndo kara-kara lai.
- Né ge to noin'g qe mba ra lé maji kari wa do golee ketté: kaou qe ngannje loo néndoo'g, kaou suk, ra néso, gol mee kei.
- Loo kwa do nanje esé loo kinga nanje kârâ maji gol rebee mba ra ne kula ge woji dea lem to.
- Maji kari ger reou ra kula le ngabije ge qe ndo kara-kara lé qe mba kari gol ne kain lem to. Gol loo ge yeen a shi kenneng qe mba ndoo né esé ra tamaji lal kar deou jogee kenneng lé. Loo ge nanje i askem la sea qe mba kog deouje ge d'a ree qe mba jogee lé, i a kula dee pana lam bba tel ree bei.
- Deji ngannje qe mba koo see d'aou qe kula ge kan ra woji do néndoo le dee el wa. I askem la se dee qe mba kar dee to njékilla kojije loo kulaje'g le dee.
- Boo lee ngannje esé ngabije bba rokon ra dee esé né ge rang teen wai ndaà, gol reou ra kula lei neelé ndaà aou se dee kei-kuman'g esé ro njekuman-kaji'g.

5. Ndoo ngannje lem toji dee kemkâr lem to:

I ge to kon ngannje ge to njétaamee-Kristi lé, i askem ger to ge ngannje lé to kain el nê to kan Allah. Yeen ari qe mba kari ngem dee waga ba. I askem ngem ngannje neelé mbata lea-yeen. Kankemta neelé askem la sei loo ndoo ngannje'g.

Maji kari ger to ge ngannje neelé Allah om ji si-sein qe ngabije ya ba boo om ji nan deeje esé benndeeje esé kadeeje ge ger né kara kârâ ge woji do panjaa njétaamee-Kristi el lé el to. Undaje kemkâr do ro si'g mbata njénoji le si ge to njétar-Allah lé, yeen a ndor ngannsije kom de reou ge majel'g. Njékoji ngannje ge to njétaamee-Kristije lé, kula ge bôo to do dee'g, deen nja d'a ngem ngann deeje dann reou'g le Allah.

Mbaïam deen qe Pitimbai d'aou qe ngannje joo, to ngannje ge d'unda dee dann kem dee'g. Loo ge ngonnn dee ge tog ra leb 5 ndaà ngokon Mbaïam ge tog ree teaa aou sea rea'g. Loo ge nainje ge nanje des ndaà, ngonnn lé tel ree inga njékojeeje. Né ge to bbel : ngonnn neelé dea ngang yaan lem, méee ean yaan lem, ra né wel-wel lem to. D'ula Mbaïam to ge ngonnee lé ngokean ge tog tolee laou-bel. Néra ge majel neelé tuji takenji le ngonnn. Deen ra tamaji tâ Allah'g ndo dee bula bba qe mba kar ngonnn neelé tel shi ne ge majee

a. Loo ge ngannsije nai lam-lam ba bée ya unnje kudu ndoo deeje. Lee ngannje nai gô-gô ya kârâ d'askem ndoo reou ra tamaji lem, reou killa koji lem to. D'askem kunn kudu kor kem né ge maji qe né ge majel lem, néra ge qe do najee qe néra ge qe do najee el lem to. D'askem ndoo néndooje bula ge to mee Maktub'g le Allah ge a gol dee qe mba kar dee taa Kristi meen dee'g d'éee ne ge Njekaji dee loo ge d'a tel to deouje ge tog ge d'askem ger Gosota-Kemkârje 22:6 qe TTG 6:6-7 lem to.

b. Turaje Maktub le Allah se dee lem, raje se dee tamaji lem to qe ndo kara-kara lai. Ngannje ge nai gô-gô bei lé d'askem shi loo néndoo'g esé loo tamaji'g kuru dee a keou kenneng el ndaà loo kwa Allah meen si'g lé bba to maji mba mbon dee lai kenneng. Looturaje ge lam-lam bée lé bba maji mber qe mba ndoo dee. Ta tura qe mee ge to mee Maktub'g le Allah lé i a kor sôree kar dee, yee bba a kos dee ge ketté bboin-bboin to. Tamaji lé a to tamaji ge gwoji lem, a kedere el lem to. Mal mbon dee nan'd neelé a kar meenoji le njémeekeije a kaou kemee ge ketté-ketté.

c. Ur mbii oo ne tadejije ge d'aou deji woji do panjaa lem qe ra tog lem to lé. Qe mba tel to njekoji ngannje ge maji lé, to né ge a ra lebye bula. Boo lee yanje kuru loo arje ngannsije el ndaà deen kârâ d'a kyan meen dee kar si el lem to. Ngonnn ge rara kârâ maji kwoji ndo ge woji

dea qe mba kwoji sea ta lem, teen sea raga lem to, bée bba yeen a teen qe néje ge aou jogee lé kunda noin'g to. Yan kuru loo lam aree teen qe takenjije lea esé néje ge yeen enji lé ari oo sea.

d. Ndam qe ngannjije lem, bbar kura mardeeje ar dee ree d'inga dee lem to. Loo ge deen ree ndam qe ngannsije lé yee bba a toji dee to ge sein unda deeje dann kem si'g bei. Boo lee kura mar ngannsije bbar dee ndaà, maji kari sang reou qe mba ger kura mardeeje neelé qe mba ger ne né ge maji esé né ge majel ge a tuji panjaa ngannsije lé to.

e. Raje né areeje to njang qe mba kar ngannsije ndaji kem si. Ngonnn lé, nétoji bba yeen ndigi ndaji to.

f. Illa kemkâr do ngannije'g qe goo meenoji loo ge deen ra né ge majel esé d'alta tâi'g. Loo ge meekon in sei pû ndaà, maji kari kunda dee el. Ar meekon lei neelé unda nang bba unda dee bei. Maji kari or ginn némajel ge yeen ra bba ari undá ne neelé aree oo. Tobei or ginn né ge i ndigi kinga rea'g lé aree oo to (Gosota-Kemkârje 29:15-17; Njé ge Ephèse 6:4).

g. Ula dingam mee ngannije'g ar dee ra kulaje ge mee kei'g lem, kulaje ge loo néndoo'g lem to. D'askem ra bée-bée bba qe mba ger ne loo ra ne kulaje ge woji do dee lé to. Inga kem loo lam qe mba la se dee do kulaje ge mee kei'g. Boo lee ta kula le dee neelé wa meein yaan ari aou la se dee kenneng ndaà deen kârâ d'a ra kula yaan loo néndoo'g lem to. Maji kari ndoo dee loo tura Maktub le Allah qe ta koji dee to.

h. Sein qe ngabi a komje ta le si nan'd qe mba kunda ndukunnje ge kan ra ne kula mee kei'g le si ; to asena qe kâr so né, kâr ndoo né, kâr too bbi qe kâr ra néje ge rang to. Arje mee si wei do'g el mbata ngannje ge tog lé kan dee a to bbed qe kan deen ge lam-lam. Maji kar si tennje ooje see ngannje lai ger ndukunn neelé ya wa. Ngonnn ge rara kârâ maji kar si areeje kula ge kan ra ndo kara-kara lai esé kan ra gol kara mee dimanche kara lé to. Ngannje d'askem ndoo kulaje ge kan ra lé lam lam loo ge deen d'a tel ne ge deouje ge tog.

i. Maji kari sang loo shi dee qe mba ger qe kârje lai lem, deouje ge d'ishi se dee lem to. D'askem ndam tâ barje'g esé tâ kei le ajibaje el mbata banelle takenji ge majel a kand do dee'g.

j. La qe ngannje ge nai lam-lam lé qe mba kaou se dee loo néndoo'g esé mba kwoji se dee ta, esé mba tura sôrtaje ge maji-maji kar dee. Ra

néndamje ge bbaree “Jeux numéros” esé néndamje ge bbaree “lettre” lé se dee nan’d. Yee neelé a gol dee mba kar dee ra ne kula maji loo néndoo’g.

Njé ge Colosse 3:23-24 ula ci pana: “*Kula ge rara ge sein raje lé raje qe mee si ge maji mbata le Mbaidombaije bóo qe mba kar deouje qe kar' dee el; mbata sein gerje gao sein a kingaje nénduba ji Mbaidombaije'g ge nékôga do ji si lé. Raje né arje Kristi Mbaidombaije lé to.*” I askem to njekaa do kei ge taa kem ngabije regm lem, kem ngannije regm lem to. Maji kari ra né qe goo domong lei qe mba taa ne kem Allah regm to.

Tadejije:

1. Tura néje ge denné ge njemeemaji a ra qe mba kar loo ge mee kei’g lea to ne maji lé.
2. See qe mba ddi bba to maji yaan qe mba kari gol reou ra kula bba qe mba ra ne kula mee kei’g lei ta-ta wa.
3. See ngonnn a ra leb kanda bba a shi loo ndoo Maktub le Allah esé loo kwa do nan le njémeekeije lé wa.
4. Tura néje ge nanje ge i askem toji ngannije to ge i unda dee dann kemi’g lé.
5. Boo lee jeen j’unda nganncije dann kem ci’g ndaà, see j’a toji dee kemkàr wa.

Kulaje Ge Kan Ra:

Ndang ri néje ge i askem ra lé:

1. Qe mba kar mee kei lei maji ne pet-pet.
2. Qe mba gol reou ra kula ge woji do njémeekeije qe ndoje lai.
3. Qe mba la qe ngannije kar dee ra kulaje ge woji do dee lem, mba kar dee to njékilla kojije mee kei’g lema, mba kar dee gol do kula ge kan ra loo néndoo’g lem to.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m’rai oiyo yaan mbata mee kei lem lem,

njémeekeije lem lem to. La sem qe mba karm m’ra mee kei lem m’aree àr ngat-ngat lem, m’to njekwa mbäje lem to. La sem qe mba karm m’to denné ge taa kem njémeekeije lea qe kura marmje regm lem to. Ketté bei ndaà la sem qe mba karm m’taa kemi regm. Amen!

Yeen Ge Ula Rea Mbiriri Loo Kaa Do Neje Ge Mee Kei'g

Ta tura: 2 Corinthe 9: 8, 12; Njé ge Philippes 4:12-13,19

Ta tura qe mee: Njé ge Philippes 4:13

To togero, nékôga do ji ge égliseje d'aou d'ar pasteurje le dee lé ein el . Qe goo néndoo ge maji ge njékaa do deeje d'inga qe mba ra ne kula lé, kâr bée bba barkem égliseje d'unn kudu kenji ta meen dee'g to ge njekul deouje lé askem kinga nékôga do jia ge as karee ra ne né ge njémeekeije lea d'aou ndéee bba maji. Loo ge nanje lar neelé i a kinga lam ba bée esé i a kinga as do léee to. Lar neelé i a tos kemi do'g qe mba ra ne néje ge njémeekeije lei d'aou ndéee qe ndo kara-kara lai lé.

Maji ra né ge bbaree “budget” bba qe mba ra ne kula qe lar neelé. Banelle i a deji roi pana see budget lé to ddiwa. To goso qe mba kunda ne kem lar ge i aou inga qe nain-nain lé qe mba ra ne néje ge njémeekeije lei d'aou ndéee lé. Kô ge i inga kârâ maji kunda kemi do'g lem to. Ndag reou ra kula qe lar neelé mee ngonnn cahier'g lem, néje ge i a ndogo dimanche kara-kara lai esé nain kara-kara lai lé i a ngem kenneng lem to.

Loo gol do budget lei lé, né ge dongor ge i a ndang lé to dîme (né dog ndaà kunn tea kara) kar Mbaidombaije, mba ra ne kula lea. Dîme neelé i a kar église qe nain-nain esé i a kar lam-lam karee to nénoji ge i a kar qe dimanche-dimanche to. Dîme lé nain kara ndaà i a kunn mongongo ya kar église. Loo ge nanje meein a keri kari pana : “Nain ge nee lé m'aou ndôo lar lam bba qe mba ra ne né ge m'aou ndéee. M'a kunn tâ dîme neelé lam ndaà nain ge gogo m'a gol tea qe mba kaou ne kar Mbaidombaije bei.” Maji kari tuga mbii oo ne taje ge togebè lé el. Njé ge Philippes 4:19 ula ci pana: “*Mbol do bôo nébaoje ge nduba ro dee rea'g ginn Jesu Kristi'g lé Allah lem a kar si néje lai ge sein aouje ndôo dee ya.*” Boo lee i ra kula ar Mbaidombaije qe ngonnnkoji ndaà, né ge i aou ndéee lé yeen a kari ya. To maji mba kar njekul deouje deen qe denné lea to nétoji ge woji do dîme ge kunn kar Allah lé.

Budget le si ge woji do nain kara lé sein asjekem goleeje togebè:

Dîme

Kuman-kaji ro

Néso

Lar kôga kei

Kubuje

Maktub néndogoje

Portable

Maktub néndoo le ngannje

Néje ge rang

Lar ge kan ngem mbata né ge a teen wai

Lar ge kan kôga ne reou kaou mbâ

Lar ge kan ndô ne ndô

Banelle néje ge nanje ge i a kaou ndôo dee mee nain'g neelé maji kari ndang mee budget'g lé to. Lar ge i tuji qe nain-nain lé i a ndang koree. Sein qe ngabi a komje ta le si nan'd qe mba kunda kem lar ge kan ndogo ne néje. Sein a komje ta le si nan'd do né ge askem ngina ndo ge rang lé to. To maji qe mba kunn tâ lar neelé lam-lam ngem ta-ta mba néje ge a teen wai lé to. Qe mba ra kula qe budget neelé karee aou maji ndaà to maji mba ngem enveloppeje as so esé mi qe nain-nain loo ge i or dîme mban lé. Kai lar neelé om mee enveloppeje'g, enveloppe kara woji do dimanche kara-kara, yee neelé a kari ger ne lar ge i askem tuji dimanche kara-kara lai lé to.

Lar ge to mee enveloppe ge woji do dimanche ge neelé ya ba bba i a kunn qe mba ra ne kula. Maji kari ndang né gir enveloppe neelé togebè : dimanche ge dotar, dimanche ge njekom'g joo, dimanche ge njekom'g munta, dimanche ge njekom'g so. Dimanche ge njekom'g mi lé maji ngem qe mbata le néje ge a teen wai lé to. Maji ra togebè qe néje ge i inga qe nain-nain lé to. Loo ge denné le njekul deouje aou non rea non barkem égliseje woji do lar ge njémeekeije lea inga as mba so ne né el lé, to takenji yaan. Non-roje ge togebè lé ar barkem égliseje illa ne koji do denné le njekul deouje el. I askem ra roi ndôo qe mba kula ne kem njémeekeije lei ndôo qe mba deji ne ngabi néje ge yeen askem ndogo el lé el. Allah askem kar si néje lai ge sein aouje ndôo dee lé ya. Yeen a la sei kari tos kemi do kei'g lei qe mba kari ngem ne lar qe mba ndogo ne néje ge i ndigi ndogo lé to.

Ndogo né karee as do léee ge i aou ndéee lé bba ge goso tuji lar ge to maji. Taa né qe mba kôga mee nain ge aou ree lé to né g maji ra el lem, tuna lar ji deou'g lé kârâ maji ra togebè el lem to. Lar ge tuna ji barkem église'g lé to né ge majel. Njekul deouje qe njémeekeije lea ge d'aou qe bbangje do dee'g lé to né ge majel.

Mbailar qe Nélar lé ta to mbuna dee'g ta-ta woji do lar ge kan kaa dea qe mba ra ne kula. Nélar ndigi ndogo kubuje ge cigi ya qe nainje lai. Mbailar kârâ kubuje ge cigi bba wa méee to, bée bba lar le dee lé deen tuji mban bba nain wei bei. Mbailar ain ge bbee tuna lar'g bba qe mba kar njémeekeije lea d'uso ne né. Lar ge yeen tuna lé kôré ur do lar ge yeen a kinga loo ge nain a qe kwei lé ndaà as kar dee ra ne néje ge d'aou ndéee lé el to. Loo ge d'askem kôga bbangje ge to do dee'g lé lai el ndaà, Mbailar deen qe denné lea d'uba église neelé d'yan to. Kula lea ge woji do kul deouje lé tuji lem, ri Allah kârâ ndôl wa dea mbata le panjeaa ge majel neelé lem to.

2 Njé ge Corinthe 9: 8,12 ula ci pana: *“Allah askem kar nékingaje ge qe ria-ria taa ro si pel-pel mba kar si shije qe né ge lal si lem, qe mba kar gesee ge nai ro si'g pajag-pajag lé a kwaje ne noji qe léee-léee... Mbata nénoji neelé ge d'a la ne qe deen ge to qe kemee lé a kar njéndôoje né ge d'aou ndéee goo kara ba el nê a to ginn ra Allah oiyo ge a kos goo nan goo nan to.”* Sein a karje dîme le si bba qe mba to ne nétoji le douje lem, gesee ge nai jinaikara lé kârâ sein a tosje kem si do'g mba tuji qe goo rebee lem to. Allah askem tel rea qe reou ge ro si-sein'g bba qe mba kar deouje ge rang d'illa ne ribbar dea'g to.

Tadejije:

1. Mee kei'g lei lé, néje ge maji munta ge aou ndéee qe mba ndang mee budget'g lei lé to ddiye wa.
2. See mbata ddi bba to maji kar njekul deouje qe denné lea joo-bor ra budget ge woji do nain lé wa.
3. 3. See mbata ddi bba lar ge tuna lé to né ge to bbél wa.

Kula Ge Kan Ra:

Maji kari tura tandoo neelé qe ngabi. Boo lee sein raje né ge bbaree budget lé mban ndaà, maji kar si telje gelee ; Pajee taree nan'd ; Boo le to bée el to ndaà undaje taree loo tamaji'g to.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m'rai oiyo yaan mbata ndukunnje lei ge unn ar ngannije pana i a kar dee néje ge d'aou ndéee lé, jeen ndigi ra tôrndui. J'om mee ci doi'g to ge kemi to do ci'g ya. Jeen n'deji mba kari ar ci né ge j'aou ndéee. La se ci qe mba kar cijeen kârâ j'inga loo qe mba la qe njé ge rang to. La se ci loo kar dîme le ci lem, loo tuji nékingaje le ci qe goo rebee lem to. La se ci qe mba kar ci n'to nétoji le barkem égliseje. Maji kar ribbar to kain mbata nékingaje lei lé to. Amen!

Denne Le Njekul Deouje Mee Kei-Allah'g

Ta tura: Pakosje 100; 1 Njé ge Corinthe 14:26-33; Hébreux 10 :24-25

Ta tura qe mee: Pakosje 100:4

To ge i to denné le njekul deouje lé ndaà, loo kara mbuna mareeje ge i askem shi kenneng qe mba ra kula lé to Eglise. I askem to njela qe ngabije. Nénojije ge kan Ndil lem qe singamong ge Mbaidombaije ari lem to lé maji kari ra ne kula. Banelle i a kinga târeou qe mba ra kula esé i a shi se dee loo kwa do nanje to ge barkem égliseje bée to. Ar meei wei el, mbata i lé to nétoji ge barkem égliseje d'a sang loo qe mba ndaji nérai. Tapai lem, qe nérai lema qe kubu kulai lem to lé to néje ge d'a qe tenn roi'g.

Njendang maktub Pakosje ula ci qe mba kar ci: *“j'and târeou keije'g lea qe pa piteje...”* (Pakosje 100:4). To ge i to denné le njekul deouje lé, boo lee rokon rai el lem, shi dann nékemndôo'g el lem, né ge rang teen wai mee kei'g lei el lem to ndaà maji kari aou loo kwa do nan'g qe roel. Ngonkkoji lei lem, qe teen ge i teen loo kwado nan'g ta teg-teg aou ra kulaje le église lem to lé a tel to néndaji le deen ge meen dee a bengere dee qe mba kaou lookwadonan'g el lal né ge bée lé to. Loo ge i shi mee kei-Allah'g lé toji kosokul lei ar dee d'oo. Maji kari and kei lal kunda bula lem, wa Allah meein'g lem to. Loo ge i shi nang ndaà enji do meemaji'g le Allah. Loo ge d'unn kudu ra kula ndaà maji kari woji ta qe deen ge d'ishi gugudu doi sub lé el. Shi nang lanji ta meein'g lem, ra tamaji lem to.

Ar ngannije d'ishi mbori'g mee kei-Allah'g qe mba kunda kemi goo dee'g kar dee d'ishi lom. Ar dee ndam el lem, d'in d'aou loo ge rang'd el lem to. Boo lee d'ai mann lem, d'er ër lem to ketté mban ndaà d'askem kwa ro dee kogero mba shi loo kara lal kin kaou yô-yô nee-nee to.

Aa oo takenjije ge nanje ge dennéje le njékuldeouje pa d'woji ne do néje ge i askem ra mee kei-Allah'g lé:

1. Boo lee rokon esé yoo, esé néjogje ge rang goto ndaà, maji kari teen lookwadonan'g ta teg-teg ya.

2. Maji kari teen lookwa do nan'g neelé ketté mban bba kar njé ge rang ree bei. Loo ge deouje lai d'ishi nang bba i ree gogo lé to né ge majel

3. Boo lee deen dejii qe mba kari or non kudu loo ge kara ndaà, maji kari shi péréré qe mba ra to.

4. Maji kari wa barkem égliseje lai roi'g bur-bur.

5. Kulaje ge église woji mba ra lé, maji kari ra se dee ya (gol loo karee àr ngat-ngat, ra peinture, kunda kei)

6. Shi non dee'g ketté.

7. Shi lom lem, ra tamaji loo ge d'wa do nan lem to.

8. Wa ngannje unda dee loo kara loo kwa do nan'g.

9. Deen ge ree gogo lé ula dingam meen dee'g qe mba kar dee ree ketté non mar deeje'g ndo ge rang.

10. Deen ge ree qe mba tenn si lé wa dee ge roi'g loo kunn kudu kwa do nan lem loo tol tea lem to.

11. Ra tamaji tâ Allah'g mbata ngabije ge aou illa mbér Ta le Allah lé.

12. Kàr ge kan kwa ne do nan lé maji kari ger lai dann takenji'g lei.

13. La qe ngabije aree ger ri deouje lem, ger kem dee lem to.

14. Ar nénoji lei.

15. Unn nénojije ge Mbaidombaije ari lé qe mba ra ne kula mba kar église aou ne kemee ge ketté.

Qe goo né ge denné le njekul deouje ra ketté ge in do maree'g lé, i a kenji do néje ge nanje qe mba ndang gir mardeeje'g neelé. Maji kari pa taree ar ngabije lem, tuga mbii qe mba koo ne takenjije lea woji do gosojje ge rang ge i a ra qe mba la ne qe église lem to.

Njekainkula Paul ula ci mee l Nje ge Corinthe 14:26,33 to ge loo jeen j'wa do nan mba kwa Allah mee ci'g ndaà, j'askem ra né qe mba kar église aou ne kemee ge ketté-ketté. Yeen illa maree kenneng bei pana: *“Allah lé to njekar néje d'aou nan'd béréré-béréré bóo to njekula né nan'd wor-wor le.”* Hébreuje 10:24-25 ula ci pana: *“Tobei ar ci j'enji tôr nan qe mba kos kudu nan do nojikwa'g lem, qe do kulara ge maji'g lem to. Njé ge nanje lal kwa do nan, nê maji kar ci n'raje to ge deen ra el. Nê maji kar ci j'ulaje dingam mee nan'd unda nje ge ketté, mbata sein ooje ndo ge bôo lé aou ge nee deb ya.”* Ra tamaji tâ Allah'g qe mba karee ari

ra ne néje nee ge a to maji mbata le ngabije lem, mbata le église lem to lé. Ula dingam mee barkem égliseje qe panjaai loo kaou lookwa do nanje'g.

Ndo dimanche lé to ndo ge to kedere yaan mbata le Rose. Lee yeen aou suk'd qe ndo rad ndogo néje bba tel ree kei kârâ, kaou ge kei-Allah'g lé, yeen ya to rudu deouje ge aou gogo. Loo ge yeen ra tamaji tâ Allah'g kuree eou yaan mbata le né neelé ndaà yeen woji njang qe mba kaou ketté loo kwadonan'g to. Dotar ndaà yeen ndogo ngonnn reveil bba qe mba tenn ne kâr kaou kei Allah'g, tobei ndo balé (samedi) ya yeen wa dogol néndogoje lea lai to. Unn kudée mee ndea'g nee saar ge ketté lé ro Rose lelee yaan mbata kaou ge yeen aou qe goo kâr loo kwa do nan'g lé to.

Tadejije:

1. See denné le njekul deouje askem to nétoji le mareeje to ge banwa.
2. Pata le néje ge nanje ge denné le njekul deouje askem ra mee église'g lé ar ci j'oo sei.
3. Se qe mba ddi bba ree ge deou ree gogo lookwadonan'g a to nétoji ge majel wa.

Kula Ge Kan Ra:

Maji kari tura tandoo neelé qe ngabije. Maji kar si mainje qe nan ta do né ge sein ooje to ge to meendigi le Allah bba qe mba kari to ne denné le njekul deouje mee église'g le si lé.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, la sem qe mba karm m'to nétoji ge maji mee église'g. La sem qe mba kwai meem'g unda nje ge ketté. La sem qe mba karm m'unda ro meenoji lem kem deouje'g lem, qe mba karm m'ula dingam mee njé ge rang'd lem, mee ngabm'g lem to. Amen!

TANDOO 14

Denne Le Njekul Deouje Qe Kula Rea Mbor Denne Mareeje'g

Ta tura: Hébreuje 13: 16

Ta tura qe mee: Hébreuje 13:16

Dennéje le njekul deouje bula pana loo ge neen n'reeje mee église ge cigi'g ndaà, d'ar neenje kula ge woji do kor non dennéje mee église'g neelé. Dennéje ge nanje d'wa do gol ro dee d'ishi péréré mbata ra kula neelé. Njé ge rang pana neen n'dejije ro neenje ta woji do né ge ged ge n'askem raje to. I askem ger to ge kula ge i a ra qe dennéje mee église'g neelé to kula ge banwa. I a kwa dogol roi qe mba ngina ne kula ge d'a qe kom jii'g lé. Boo lee singai as el ndaà ula dingam mee deen ge singa dee askem ra lé to.

D'askem deji dennéje bula mbuna si'g qe mba kar dee d'or non lookwadonan le dennéje mee église'g le si. Boo lee denné ge rang shi kenneng qe mba ra el ndaà, maji kari unn kula neelé jii'g, boo lee bée el ndaà kwadonan le dennéje lé a goto to. Maji kari ndoo dennéje ge rang ge mee église'g neelé kar dee d'or non mardeetje loo kula ge to qe kemee bbed neelé to. Maji kari ra kalang, bée bba église a kaou qe dennéje ge njékornon mardeetje bula loo kula'g le dennéje neelé to.

Takenjije ge ôré goo nan neelé a la sei qe mba kari enji ne do né ge i askem ra mba kor ne non kula neelé mbor dennéje mee église'g le si:

1. I askem ger né ge dennéje ge mee église'g lei d'askem ra.
2. I askem ger maji le kula neelé lem, né ge kula neelé woji dea lem to.
3. Loo ge sein waje do nan ndaà, to maji mba ger né ge sein a qe raje lé ged bba to.
4. Ula dingam mee dennéje ge d'ishi gugu doi sub lé qe mba kar dee ger Jesu qe goo néndoo ge woji do Maktub le Allah lem, tamaji lem to.
5. Ndeji dee ber-ber qe mba kaou tenn deen ge lal kunn meen dee lem, deen ge d'aou ndôo né esé deen ge rokon ra dee lem to.
6. Kuru loo ge sein qe dennéje ge mee église'g a qe korje ne goo ta lé, maji kenji do'g.

7. Kwado nan ge woji do né neelé a la qe kula lei lé to.
8. Maji kari aou qe takenji ge woji do kâr kwadonanje lem, qe loo ge kwa do nan a to kenneng lem to.
9. Maji kari ndoo reou ra kula ge woji do gol maktubje ge kan ra ne kula.
10. Maji kari toji némajji ge i inga loo ra kula qe dennéje ge mee église'g lei lem, mee bbee ge i shi kenneng lé lem, qe mee bbeekon bura lem to.
11. Kula ge i a ra mbuna basaje qe ngamandje'g lé, maji kari ger ged bba to.
12. Ndoo loo tura Maktub le Allah lem, loo ndoo deouje ge rang lem to.
13. Né ge dennéje ge mee kudu loo'g lei d'aou ndéee lé, maji kari illa dee kenneng ta-ta. La se dee looje ge né kedere se dee kenneng lé to.
14. Ra se dee tamaji mbata le néje ge ôré goo nan neelé:
  - a. Néje ge barkem église aou ndôo dee.
  - b. Deen ge lal kunn meen dee ge d'ishi mbuna deouje'g.
  - c. Kula ge woji do Eglise Evangélique du Tchad.
  - d. Bbeekon lei qe njékaa do kulaje.
  - e. Néje ge deouje d'aou ndéee do nang nee.

Jeen n'tura ta ge to mee Hébreuje 13:16: *“Maji kar si lal ra meemaji qe mar sije el lem, lal kwa se de noji el lem to, mbata nékinjames le si ge togebè bba taa kem Allah.”* Dennéje ge to njétaamee-Kristije bba d'a la qe dingamje qe mba tum ginn église lem, la sea karee ra tog loo kom nan'd le dee lem to. Maji kar Mbaidombaije or noin dann kula'g neelé. Yeen a la sei kari ged kula le Mbaidombaije mee bbeekon'g lei lem, do nang nee bura lem to. Deji Mbaidombaije qe mba karee ar dennéje ge to njétaamee-Kristije neelé:

1. Ra tamaji qe ngonkoji mbata le pasteurje, missionnaire SMEET, njéndoo-néje ge Ecole Biblique, JEA qe JCEET ge mee égliseje'g lem to.
2. Ra tamaji mbata njékulaje ge Allah bbar dee qe mba ra kula lea mee bbeekon'g lei lé.
3. Ndoo Maktub le Allah lem, ndoo bôo-taje neelé lookwadonan'g le dennéje lem to.

4. Deen ge d'askem tura né el lé ndoo dee qe mba kar dee tura lem, ndoo Maktub le Allah lem to.
5. Kaou tenn njérokonge, deen ge nékemndôo teen do dee'g, deen ge d'ishi dann nénaa'g.
6. La qe nan yô ge nee lem, ra meemaji qe mba kor ne goo ta kaji le Jesu Kristi lem to.

Loo ge kudu dennéje ge mee église'g lei d'oo to ge denné le ngatog le dee rea téee ar dee d'wá kei-kuman'g ndaà, deen lai ya d'woji njang qe mba kaou la qe njénojije neelé to. Dennéje munta d'woji njang qe mba ra néso kar njémeekeije neelé as ndo munta lem, dennéje joo tos kem dee do kubuje ge kan togo lem to. Deen ge rang ndaà d'or ndo qe mba kaou tenn njerokon neelé kei-kuman'g lem to. Dennéje lai ya ra tamaji tâ Allah'g mbata denné le ngatog neelé to.

Tadejije:

1. Qe mba kar dennéje ge mee église'g d'inga nan ta-ta lé see to né ge maji ya wa. See mbata ddiwa.
2. Kulaje misa ge dennéje d'askem kinga mee église'g lé, see to kulaje ge banwa.
3. Loo ge denné le njekul deouje askem kor non denné-mareeje mee église'g el lé, see ddi bba yeen askem ra wa.

Kulaje Ge Kan Ra:

1. Ndag ri deen lai ge d'askem la sei kari ger ne kula ge kan ra mbuna dennéje mee EET.
2. Ndag tadejije ge i a deji dennéje neelé qe mba kari gol ne do roi mba kor ne non kula neelé mee église'g lei. Né ge i ndoo neelé, maji kari kai ar dennéje ge rang ge mee kudu loo'g neelé. I askem ndang maktub kula ne kar dennéje neelé qe mba deji dee ne takenjije ge rang to.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, la sem qe mba karm m'oo maji le kula ge ra mbuna dennéje mee église'g lem lem, qe Denné Noji ge mee EET'g lem to. La sem qe mba koo kulaje ge dennéje ge to njétaamee-Kristije ge mee église'g le ci d'askem ra lem to. La sem qe mba karm m'to ngonkoji loo shi khemba'g lem lem, qe mba taa kemi lem, ra ne né ge maji qe deen ge d'ishi gugu dom sub lé lem to. Amen !

TANDOO 15

Loo Ge D'a Kaar Sei Gad-gad

Ta tura: Matthieu 5:11-12; Njé ge Rome 12:9-21

Ta tura qe mee: Njé ge Rome 12:12

Loo ge Jesu-Kristi shi khemba do nang nee bei lé, deouje lai bba nérea taa kem dee el. Kain kêrâ a to togebè ya to. I a kinga deouje ge néraiye ge nanje a taa kem dee el ta-ta. Banelle i shi khemba mbata le Mbaidombaije togero ya. I sang reou qe mba kunn do golee koso ne kul nean'g qe mba ra ne néje lai. Nê deouje lai ge mee église'g lé, i a taa kem dee lai el. Deouje d'a kaar sei-i qe njémeekeije lei gad-gad. Njé ge nanje d'a to njékemkeinje to. Deen ge rang d'a kaar do gol dee'g njang.

I askem kwa do gol roi mbata kaar ge d'a kaar sei gad-gad lé to. Aa oo reouje ge nanje ge a la sei qe mba rô ne bba to nee:

1. Deji Allah qe mba karee tojii reou lea.
2. Ulá qe mba karee toji, boo lee kaar ge d'aar sei gad-gad lé to né ge to léee'g ndaà, see reou ge ban bba i a kunn qe mba ra ne néje ge i ra ge to léee'g el lé wa.
3. Boo lee kaar ge d'aar sei gad-gad lé to néje ge to qe goo rebee el ndaà, i askem pa taree qe deou esé debéeje ge d'aar sei gad-gad neelé to. Maji kari ra reou qe mba ger néje neelé. Tobei aou inga deouje neelé qe rolel sang ne meendigi le Allah. Loo ge nanje i askem deji ngabije esé ngokoin ge denné mba karee danni to.
4. Deji Mbaidombaije qe goo takenji ge woji do né neelé ya qe mba karee la sei ari ger ne see gelee ban bba deou askem gang tangom kom tâi'g togebè wa. Loo ge i a teen léee'g neelé bba i a kunn kudu ger né ge Jesu ndigi pataree mee maktub Matthieu 5: 11-12 lé: *“Seinje kêrâ loo ge d'a ra se si néurti lem, d'a kula kem si ndôo lema, d'a gang ta ge qe ria-ria kom tâ si'g lem to qe mbam ma lé ndaà arje ro si lel si ya. Ndaje mee si kain-kain lem, alje ro si lem to mbata sein a kingaje némeekilla le si ge to dara bei. Mbata njéteggintaje lé d'ula kem dee ndôo bèe ya bba sein ôréje goo dee bei.”*
5. Kaar ge d'aar sei gad-gad esé tangom ge deen gang d'om tâi'g lé maji kari tuga mbii oo ne el. To kedere ya. Nê Njé ge Rome 12:9-21

ar ci néndooje ge maji woji do né ge bée lé to. Jeen lé deen ndeji ci qe mba kunda deouje dann kem ci’g qe meendakain lem, né ge majel lé j’a kenjee bein-bein nê né ge maji bba j’a rên kenneng rên-rên lem to. Lt 14 ula ci pana: *“Deen ge d’ula kem si ndôo lé torje ndu si do dee’g ge tor boo orje se dee le.”* Lt 17-19 pana: *“Deen ge ra se si né majel lé tel raje se dee majel kem maree’g el. Sangje reou né ge maji qe mba ra non deouje’g lai. Boo lee ooje léee ge kem ra ndaà shije lom mbuna deouje’g lai. Sein ge ma m’unda si dann kem’g lé maji kar si tel dalje ban né ge ra si el nê yanje reou arje ong le Allah ya dongo dô. Mbata deen ndang mee Maktub’g pana: Dal ban néra lé woji do neen nja. Neen nja bba n’a kar bean os tâ loo’g. Mbaidombaije lé pa bée.”*

Loo ge deouje d’aar sei gad-gad lé, deji Mbaidombaije qe mba karee killa singamong qe kula rea woji ne do né neelé ya dongo dô qe mba karee tel né ge majel neelé ge né ge maji to. Loo ge d’a qe kaar sei gad-gad lé d’a qe kunda kem dee gooi’g qe mba koo see ddi bba i a ra wa. Boo lee i toji meenoji le Jesu kem deouje’g ndaà korgoo ta lei ge woji do njétaamee-Kristi lé i a bbebere do’g kao-kao ya. Maji kar Mbaidombaije or noin qe mba toji meenoji lea kem deouje’g.

Tadejije:

1. Boo lee ta ge woji do kaar qe deou gad-gad teen mbuna koso deouje’g ndaà, see ddi bba i a kar meei ôlé teen do’g wa.
2. I lé to denné le njekul deouje, see i askem ra né qe mba taa ne kem deouje lai ge mee église’g wa.
3. Lee d’aar sei gad-gad kêrâ, see reou ge ban bba i askem toji ne meenoji le Jesu lé ged-ged kem deouje’g wa.

Kula Ge Kan Ra:

Maji kari ndang ta ge to mee Njé ge Rome 12:9-21 lé aree gwoji ddegesé bée. Enji do goseeje ge i a kunn ne néndooje neelé mba ra ne kula mee église’g lei. Maji kari pa taree qe ngabije to.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m’rai oiyo mbata néndooje nee ge woji do Ta lei ge pata ge woji do gosee ge deou a rô ne qe deen ge d’aar sea gad-gad lé. La sem qe mba karm m’ra né qe goo meendigi lei. Loo ge deouje d’a qe kaar sem gad-gad lal néee ndaà, la sem qe mba karm m’killa meenoji lé ndegese kem deouje’g. Amen!

Denne Le Njekul Deouje – Bao Ra Tamaji

Ta tura: Matthieu 6: 5-15; Nje ge Ephèse. 6:10-13,18; Njé ge Philippes 4:6

Ta tura qe mee: Njé ge Philippes 4:6

I lé to njétaamee-Kristi lem, i to denné le njekul deouje lem to ndaà, teen kor lei lé a nam kaar tamaji'g bba to. I askem ra né kara kârâ qe doroi el. Boo lee i unn reou ge Allah toji dann tamaji'g ndaà yeen askem ra néje ge dum koo kari to. Tamaji lé njékwakila Jesuje ger maji lea ya. Deen deji Jesu pana: *“Mbaidombaije, maji kari ndoo ci loo ra tamaji..”* (Luc 11:1). Tamaji lei ge bbogené lé a to togebè: *“Mbaidombaije, maji kari ndoom loo ra tamaji.”*

Nje ge Ephèse 6:10 ndoo ci pana: *“Ngakomje, namje kaar Mbaidombaije le si taaje ne singamong lea ge dum do loo.”* Lt 13 lé ula ci pana: *“Odoje néröje le Allah bura omje ro si'g mba kaar ne njang ndo ge lookâr ge majel a kâr do si'g lem, loo ge sein dumje do majelje lai mban ndaà a kaarje ne do gol si'g njang ya lem to.”* Paul aou kemee ge ketté lt 18 lé yeen pana: *“Kâr ge rara kârâ raje tamaji do néje lai lem, raje ne mbai tâ Allah'g qe goo Ndil ge to mee si'g to. Shije do keji si'g kegege aije ne mee si sam-sam raje mbai tâ Allah'g mbata le deen ge to qe kemee lai ya.”* I askem koo to ge i a to majikoji loo ra tamaji'g bba i a kaar ne njang ginn Mbaidombaije'g. I askem kar meei wei mba ra tamaji mbata le ngann Allahje el.

Banelle loo ge i shi non Allah'g qe ndo kara-kara lai qe mba tura Ta le Allah esé ra tamaji lé i nda meei kain to. To maji yaan qe mba kinga kem loo lam qe mba ra togebè qe ndo kara-kara lai. Yee ge bèe bba kulla meenoji ge to mbunai-i qe Mbaidombaije lé i a kwa kogero lem, a to khemba lem to.

Boo lee i inga kem loo lam qe mba kwoji ne ta qe Mbaidombaije qe ndo kara-kara lai el ndaà, see qe reou ge ra bba i a ra ne kula mbuna deouje ge rang qe ri Mbaidombaije lé wa. Loo ge i shi qe kari mba tura Ta le Allah lé, néje lai ge Mbaidombaije ndooi loo ge i shi lanji tôr Ta lea meein'g lé, maji kari ndang mee cahier'g. Néje ge i ndang neelé d'a la sei

ndo ge d'a deji qe mba kari or ginnta lam non deouje'g lookwadonan ge to mee église'g lé to.

D'a kori qe mba kari or non dee loo ra tamaji'g esé mba kari ra tamaji ya ba non deou-bulaje loo kwadonan'g. Ar meein ôlé do'g to ge Allah bba i woji sea ta ; i a ra rokul el lem, né a killai kag loo pata'g el lem to. I a taa ndu deouje ge d'ishi mee kudu loo'g neelé bba qe mba ra ne tamaji to. Deji Allah qe mba karee or bbél meein'g. Ra tamaji qe meekunn lem, pa rotaje ge or ginn né ge i enji do Mbaidombaije'g lé lem to. Kishi qe kari ra tamaji lé a la sei qe mba kari ra ne tamaji mbuna deou-bulaje'g lem to.

I aou ndôo qe mba pa rotaje ge bôo-bôo bba qe mba kar Allah geri ne el lem, aou ndôo pataje qe ndui ge bôl wel el lem to. Maji kari ger to ge Allah bba i woji sea ta bôo i woji ta qe deouje ge rang el to. Boo lee i ger loo ge i a qe kunn kudee kenneng el ndaà, maji kari piti Allah qe pakosje esé looturaje ge to mee Maktub'g le Allah ge i tura lé to.

D'a dejii ta-ta qe mba kari la qe deouje ge rang loo ra tamaji non deou-bulaje'g. I a ndoo dee kar kem dee inja do goso kunn ta ge to mee Maktub'g le Allah mba killa mbi deouje'g. Néndoo ge to qe kemee dôl woji do ndoo deou loo ra tamaji mbuna deou-bulaje'g lé goto. Boo le deou aou ndôo qe mba ndoo loo ra tamaji togero ndaà, aa oo tandejiije ge nanje bba to nee:

1. Uláje né ge sein ndooje woji do tamaji lé. I nja or goo ta ge woji doi.
2. Raje tamaji nan'd. Sein asjekem tel to njéra tamajiije ta-ta.
3. Maji kari ndoo né ge Maktub le Allah pa woji do tamaji lem, qe né ge Maktub le Allah pa woji do Taje ge deen ndang neelé lem to. Nje ge Philippes 1:3-11; Njé ge Ephèse 3:14-21.
4. Deji Mbaidombaije Jesu qe mba karee:
  - a. ndooi loo ra tamaji
  - b. dooi reou ra tamaji
  - c. ndooi né ge i askem deji dann tamaji'g lei.

Boo le i to majikoji loo ra tamaji'g woji do né ge rara kârâ lé ndaà, i a bbebere do Mbaidombaije'g ya. Maji kari dejee qe mba karee toji meendigi lea mbata lei-i nja dongo lem, ra tamaji mbata le néje ge

njémeekeije lei lem, qe église lei lema, qe égliseje ge d'om nan'd lem to d'aou ndôo dee lé. Maji kari ra tamaji qe ngonkoji mbata le kula kul deouje ge ngabi aou ra lé. Néje ge yeen aou ndôo dee lé i ger gao ya. Maji kari ra tamaji ndo kara kara lai mbata lea qe mba karee askem ra ne kulaje ge d'om jia'g lé to. Paul ula ci mee maktub le Njé ge Philippes 4:6 pana: *“Arje mee si pele wes-wes do né ge kara kârâ el ; né né ge rara kârâ maji kar si deji Allah qe tamaji le si lem, qe ndôo ge sein raje ndôo rea'g lema, qe ta oiyo ge sein reaje lem to.”* Maji kar to majikoji loo ra tamaji'g. Néje ge i aou ndôo dee lé, maji kunda dee non Mbaidombaije'g qe meen ge to dea'g lem to.

Tadeji:

1. See qe reou ge ra bba i askem kom ne nan'd ged-ged qe Mbaidombaije wa.
2. See qe reou ge ra bba i askem ndoo ne loo ra tamaji lé wa.
3. See ndukunn ge ra bba majee to yaan mbata lei mee Maktub'g le Allh lé wa.

Kula Ge Kan Ra:

Maji kari ndang néje ge nanje ge i oo loo ra tamaji'g lei lé. Maji kari enji do néje ge nanje ge a to maji mbata lei qe mba teli bao-ra tamaji ge denné. Maji kari ndang ri deouje esé ri néje ge i a ra ne tamaji qe mbea lé to.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m'rai oiyo yaan mbata târeou ge i arm qe mba karm m'rem ne per ge roi'g qe reou ra tamaji lé. Ma lé m'to denné le njekul deouje ndaà, la sem qe mba karm m'to majikoji mba sang meendigi lei-i nja ta-ta lem to. M'ra tamaji tâi'g mbata le ngabm ge shi ra kula lei lé to. Amen!

TANDOO 17

Denne Le Njekul Deouje: Njekwoji Ngabee Takemkar

Ta tura: 2 Nje ge Corinthe 1: 3-6

Ta tura qe mee: 2 Nje ge Corinthe 1: 3

Mbata i lé to denné le njekul deouje ndaà deouje d'a ree roi'g qe mba kooi ; deen d'enji meen dee'g to ge i a la se dee do néje ge shi jog dee lé. I lé ula roi mbiriri loo kula'g le église lem, deouje kârâ d'a nda meen dee kain qe mba deji tadeji je lem to. Né ge i ula dee lé d'a kom meen dee do'g ya. I a tel to deou le dee ge d'a kulai takenji je le dee ge to loo ngein'g esé néje ge jog dee to. Ngabije lé to njekul deouje, bée bba yeen aou ndôo kinga loo lam qe mba kar barkem égliseje lea d'askem ree qe taje le dee nean'g to. I lé aou ndôo ra togebè el ; dennéje ge tog qe ngamandje ge mee église'g d'a ree qe mba kingai ndo ge rara kârâ to ge meen dee ndigi. To maji qe mba kari-i sein qe ngabije joo-bor bba teen aouje qe mba tenn deouje, to deen ge ra kula raga el lé. Boo lee denné le njekul deouje shi kenneng ndaà, dennéje neelé d'a nda meen dee kain ya qe mba pa ta ge to meen dee'g to.

Boo lee dennéje ge mee église'g d'oo to ge taje le dee neelé ra kula roi'g to ndaà, d'a pataree kar deouje lai ge d'ishi gugu do dee lé pana: *“Boo lee sein aouje qe néje ge jog si ge sein gerje né ge kem ra el lé ndaà, maji kar si aouje ingaje denné le njekul deouje; yeen a koo ta le si lem, a la se si qe mba sang rebee kar si lem to.”* Boo lee dennéje d'om meen dee doi'g ndaà, i askem ndeji dee do taje bbed-bbed ge jog dee neelé to.

Loo ge dennéje neelé d'unn kudu ree qe mba kingai ndaà, tadeji je woji do kankemro dee lé i a killa dee do'g to. Meenoji lei ge woji do njétaamee-Kristi lem, qe né ge i a kinga kenneng lem to lé a la sei qe mba gol ne taje le dee mee église'g lem, mbuna kudu deouje'g lem to.

Goso la qe deouje ge d'ishi dann nékedereje'g lé to bbed-bbed. J'a ndang ri dee loo joo: ri ge woji do NÉ GE KEM RA lem, ri ge woji do NÉ GE KEM RA EL lem to.

NÉ GE KEM RA

1. RA TAMAJI TA ALLAH'G lem, deji Allah qe mba karee la sei qe

tandejije ge maji lem to.

2. TUGA MBII, ar meein to tag qe mba koo ne ta. Maji kari oreo mbii ndeng qe mba koo ne ta ge deou ree unda noin'g lé. Illa meein pon, tuga mbii oo ne sôrtâ neelê lai. Om meein do Allah'g qe mba karee la sei ari ger ginn né ge des neelê.

3. TOJI DEE né ge d'a qe kinga kenneng lem, i kârâ om se dee do'g lem to.

4. SHI PERERE qe mba tura Ta le Allah lem, ra tamaji qe deen ge deji tandejije lem to

5. DEJI TA qe mba karee la sei kari ger ne ginn né ge des neelê lem qe néjogje lem to.

6. PATA GE TOGERO loo ge kemi a kinja kari ger ne ginn né neelê. Nam kaar Mbaidombaije'g bba qe mba karee toji ta ge i askem ndeji dee lé to. Banelle né ge nee lé bba deou neelê ndigi mba koo qe mbia le.

7. DEJI ngabije ge to njekul deouje lé qe mba karee danni boo lee deou neelê aou ndôo deou ge a la sei joo nê i askem kinga deou ge rang el lé to. I a deji deou neelê qe mba karee unn ndia ari bba i a bbar ngabije lé bei.

8. AOU KEMI GE KETTE qe mba ra tamaji mbata le deen ge ree d'ingai lé to.

NE GE KEM RA LE

1. MAJI KAR KAARI WAI PAIN loo ge i shi tuga mbii oo ne ta ge yeen ulai lé el. Tuga mbii shi ne lom oo ne ta lé bba i a tel pataje ge nanje do'g gogo bei.

2. AR MEEIN OS GEL qe deou loo ge i dejee taje ge a kar méee tuji lé el.

3. MAJI KARI AAR QE DEOU NEELE GAD-GAD ar deouje ge rang el ; Né ge deou ulai loo ngein'g lé, maji pa taree kar deou ge rang el.

4. Tamaji ge ra qe ndo kara kara lai lé AR MEEI WEI DO'G el. Aou kemi ge ketté qe mba kenji dea'g mee ndoje esé mee dimancheje ge aou ree lé to.

Paul ula ci mee maktub 2 Njé ge Corinthe 1:3 to ge j'askm ra oiyo

Mbaidombaije “*Yeen ge to bao-meekorjol lema, qe Allah ge bao-njegol mee deouje lem to.*” Mee It 4 lé yen pana: “*Yeen nja bba ge njegol ci dann némeekon ge rara ge j'ishi dannee'g qe mba kar gol ge yeen gol ci lé jeen kârâ j'askem gol ne me mar cije ge d'ishi dann némeekon'g ge rara kârâ ge ra dee lé to.*”

Ta-ta dennéje ree ro Dina'g mbata le néje ge jog dee. Loo ge deen d'ishi dann nékemndôo'g bba deen ree bei to. Dotar lé Dina askem ger nébbengereti le dee lé el bei. Ndo kara ndaà ngonnee oso qe rokon ge to kedere ndaà yeen wei to. Allah aree singá lem ula dingam méee'g lem to qe mba karee dum ne do néker neelê. Yeen ar méee ôlé do 2 Njé ge Corinthe 1:4. Bèe bba loo ge yeen ger kwoi le nébbengereti neelê ndaà ndo ge rang yeen askem la ne qe dennéje ge nékerje ge togebè a teen do dee'g lé to.

Tadejije:

1. See ddi bba i askem ra qe mba kar dennéje ge tog lem qe ngamandje ge mee kudu lookwadonan'g lei ree ne roi'g qe néje ge jog dee lé qe mba pataree kari qe meendakain wa.

2. Tura néje ge nanje ge to dann NE GE KEM RA ge d'askem la sei kari to ne njekwoji ta kemkâr ge maji lé.

3. See qe mba ddi bba to maji yaan qe mba ngem ta ge deou ulai loo ngein'g lé wa.

Kula Ge Kan Ra:

Ta ge Paul ndooi mee 2 Nje ge Corinthe 1:3-6 lé, maji kari-i nja ndang qe goo takenji ge woji doi.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, loo ge nanje m'enji to ge kemkâr ge woji do la qe deou ge ree ingam qe néje ge jogee lé naam tas. Or nom qe mba karm m'ger to ge i la sem qe ndoje lai. Yan loo am qe mba karm m'kai noji lei neelê qe deen ge ree rom'g qe mba dejim tandeji neelê to. M'rai oiyo yaan mbata i lé to Allah ge shi péréré qe mba la qe deouje lem, gol meen

dee lem to. Amen!

TANDOO 18

**Denne Le Njekul Deouje : Denne Ge Unda
Kula Reaje Aree Ore Goo Nan-goo Nan**

Ta tura: Njé ge Rome 12:1-8; Luc 17:7-10

Ta tura qe mee: Njé ge Rome 12:2

Loo ge i tura tandooje joo ge gogo neelé ndaà, i a kunn kudu qe mba ger loo kulaje bbed-bbed ge i denné le njekul deouje a ra lé to. Deenje bba to nee:

1. Kula ge woji do kulla noji ge to mbunai-i qe Allah ya dongo.
2. Kaa do ngabije ker-ker lem, kula dingam méee'g lem to.
3. Né ge ngannije d'aou ndéee lé i a kar de lem, i a toji dee kemkàr loo ge d'alta lem to.
4. Ar kula raije ge maji ge woji do denné le njekul deouje lem, kon ngannje lema, qe njekaa do loo ge mee kei'g lem to lé aou kemee ge ketté-ketté.
5. Ndigi mba ra kula ge to mee église'g.

Banelle i pana: “See gelee ban bba deou kara ya askem ra kulaje nee lai lem, ra karee maji pet-pet lem to wa..”

Paul ndoo si mee maktub le Njé ge Rome 12 pana: “mba kar si unnje ro si arje Allah asena qe nékinjames ge to khemba lem, qe to qe kemee dôi lema, qe a taa kem Allah regm lem to. Yee bba to loo kwá mee si'g ge kem ra ya.” Yee neelé ndigi pana kulaje le Allah ge i askem ra bur-bur el lé bba i askem taa ge ketté-ketté el. Kulaje ge woji do njémeekeije lei lem, qe Mbaidombaije lem to lé bba i askem ra bur-bur ya. Kunn ge i unn roi bura ar Allah lé to né ge taa kemee regm bba i ra ya. Paul pana: “Ndajije kem deouje ge d'ishi do nang nee bacinè el, nê maji kar si tel toje deouje ge cigi qe goo takenji ge cigi ge to mee si'g, boo qe mba kar si gonje ne né ge mee Allah woji ge to maji qe mba ra lem, qe a taa kemee lema, qe a to maji kor njal lem to.” (Njé ge Rome 12:2). Allah ndigi mba kar kula ge Yeen om jii'g lé woi el. Yeen ndigi mba kari ger meendigi lea neelé meein'g kei korog.

Allah a kor noin par ge ro kulaje ge i unda dee qe léee-léee neelé. Yee

neelé ndigi pana : “ kunda kulaje ge kan ra lé ôré goo nan-goo nan qe goo maji le dee “. I askem kwoji njang qe mba ra kulaje ge i unda dee qe léee-léee neelé. Néje ge i oo ge néje ge Allah enji mbata lei lé i a ndang mee maktub’g karee ôré goo nan : denné lea, kon ngannje, kula mbuna dennéje, tandejije, néndooje, néje bbed-bbed. I a kunn kudee do kulaje ge maji-maji saar tol tea do kulaje ge ein el. Boo lee i sang reou le Allah dann tamaji’g ndaà yeen a tojii kulaje ge i askem kunn qe mba ra lé. Banelle yeen ndigi mba kari mbat kulaje ge nanje ge d’woji qe mba kom jii’g lé.

I askem kunda jii taa ne kulaje lai ge deen dejii qe mba ra lé el. Nana kêrâ Allah aree nénojije qe goo Ndil lem qe goo singá ge yeen askem ra ne mee église’g lem to. Barkem égliseje lai ya d’ar dee kula qe mba ra. Mee maktub le Njé ge Rome 12:4-6 lé Paul pana: “*Mbata to ge daro ci kara ba ya nê barkemeeje bba tö bbed-bbed bula lem, kula ra barkem ro ci lai lé to ge bbed-bbed boo to ge kara ba el lem to ndaà jeen ge n’to bula togebè kêrâ jeen n’to daro ge kara ba ginn Kristi’g, jeen lai n’to ne barkem nan lem to. To ge j’ishi qe nénojije bbed-bbd ge Allah wa ne se ci noji..*”

Kula ge wa bua nénoji ge Ndil ari lem, ge i askem ra qe goo singai lem to bba i askem mber qe mba ra mee église’g. Paul ula ci pana: “*M’ndeji si mba kar deou kara kêrâ mbuna si’g to ge njekesta kwoji do rea-yeen el...*” (Rome 12:3). I lé to deou-kunda ge loo kunda ngang roi to kenneng. Kula ge i askem ra bba maji kari ndigi do’g. Boo lee i taa aree al doi bba i askem ra bur-bur el ndaà, rolel lei ge i a kinga loo kula’g le Kristi lé a goto.

Loo ge nanje meei a kerî kari enji to ge i ra kula yaan unda deouje lai ge mee église’g. Kulaje le ci ge kan Ndil lé Jesu og ci qe mba ti ne ro ci do’g. Yeen pana loo ge i ra né ge d’unn ndu dee qe mba kari ra lé : “ *Jeen n’to kuraje ge kari ba, né ge jeen n’ra lé to né ge woji do ci ba.* “ (Luc 17:10).

Deji Mbaidombaije qe mba karee ari ger maji le kula ge i a ra mbata le ngabije lem, mbata le ngannije lem to lé. Mba karee ari kemkâr qe mba kunda ne kulaje lei qe kemee-kemee (kunda néje ge maji-maji ketté bba néje ge maji lam-lam d’a kôré goo dee bei). Unn nénojije ge kan Ndil lé ra ne kula qe goo singai mee église’g.

Adèle to denné le njekul deouje ge kula to dea’g yaan. Unn kudee mee

ndea ge yeen oo ne kula ge d’om jia’g to kula ge maji yaan lé, yeen deji dee qe mba ra kulaje bbed-bbed mee église. Yeen ndoo dennéje loo néndoo’g le dee lem, yeen to monitrice ge njendoo ngannje école du dimanche lema, yeen to njera néso mbata lookwadonanje ge to qe kemee mee église’g lem to. Bèe bba Adèle oo to ge ngabeeje qe nganneeje ro dee lel dee dea’g el. Yeen uba nganneeje yan dee qe kar’dee ndaà deen tel to njékaltaje lem, deen tel ree mee kei’g kalang el lem to. Adèle lanji tôré méee’g to ge neen n’ishi mee kei’g qe mba ndoo dee el lem, qe mba kor non dee dann néra ge maji’g el lem to. Yeen shi mee kei’g ta-ta mba ra néso ge maji kar njémeekeije lea. Yeen deji église qe mba karee mber dennéje ge rang ge d’askem ra kulaje ge nanje mee église’g. Bèe bba yeen inga ne loo qe mba koo ne goo njémeekeije lea to.

Tadejije:

1. Rota kor kem kulaje ge ged-ged karee ôré goo nan lé see ginnee woji do ddiwa.
2. See denné le njekul deouje qe karee ba ya askem ra kulaje lai ge mee église’g wa.
3. See to maji qe mba karee pana : “ Wah “ woji do kulaje ge nanje ge mee église’g lé wa. Boo lee to bèe ndaà, see ddi bba a karee pa ne bèe qe mbea wa.

Kula Ge Kan Ra:

Maji kari ndang ri kulaje ge Mbaidombaije dejii qe mba ra baciné lé. Kulaje neelé i a kunda dee qe goo nan-goo nan qe goo maji le dee.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m’rai oiyo yaan mbata Ta lei lé to ta ge àr ngat-ngat woji do kula ge ngonnn njekishi lei ge to njekul deouje ra lé. La qe ngabmje aree ger ginnta lei neelé ged qe mba killa mbi barkem égliseje le ci. La sea qe mba karee to tana qe Kristi bèe non njémeekeije’g le ci lem, non église’g lem to. La sea qe mba karee or non barkem égliseje qe singamong le Ndilmeenda. Amen!

Gumje Ge Nanje Ge To Loo Kula'g

Ta tura: Njé ge Galatie 6:7-10

Ta tura qe mee: Njé ge Galatie 6:10

To Allah bba aou la qe njekul deouje qe mba karee ra kula lea qe ngonkkoji lem, mba teen ne kor loo kula'g lea lem to. Qe mba pana njé ge nanje ger ra kula le dee ge woji do njekul deouje el lé to né ge to kemndôo yaan. Boo lee panjeaa tel to bbed lem, toji ndaa njekula el lem to ndaà yeen askem ra kula lea neelé el nga to.

Kunn banga le Cheitan ge kara ge bôo yaan lé to ker njekul deouje ge unn rea bura ra ne kula le Allah lé karee ra né ge majel. Bèe bba yeen tel to njerem loo kula'g le Allah to. Yeen askem kaou qe kula lea neelé kemee ge ketté el to.

Gumje le Cheitan ge nanje ge yeen aou sang ne deouje le Allah qe mba kar dee d'oso ne dann kaiya'g lé deen ndang taree d'aree ôré goo nan gelee'g bër nee. Maji kari deji Mbaidombaije qe mba karee taa njekul deouje ji nékerje'g neelé.

1. M'wei-yoo lar : Njékul deouje bula teen kor loo kula'g le dee el mbata lar qe nékingaje bba wa meen dee yaan.
2. Néndoo (ge woji do né ge maji qe né ge majel) Njékul deouje bula d'uba kula le Mbaidombaije d'yan mbata koso ge d'oso dann kaiya'g esé dann néraje ge minan'g. Njémeekeije ge d'ishi maji lé woji do konn ge d'onnn ro dee woji do gum ge togebè lé.
3. Rokas : Njékul deouje lai ya to babeeje. Nê njé ge nanje lé koji ge d'oji dee ya deen to njérokasje to. Njekuldeouje a killa Mbaidombaije do ta'g lea qe goo kem loo ge yeen inga mba ra ne kula lea lé to. Yeen askem shi khemba qe mba kom sea nan'd. Yeen askem ra tamaji qe mba ger ne reou ge in ro Allah'g mba ger ne maji le kula lea lé to. Denné le njekul deouje askem to majikoji loo ra tog'g lea ge woji do Ndil qe mba ra ne kula le Mbaidombaije karee maji unda nje ge ketté. Yeen askem to njerokas el lem, yeen a kar méee wei do kulaje'g lea el lem to. (2 Timothée 2 :15).
4. Gol néje mbuna nan'g :Néker neelé askem teen qe gosojé bbed-

bbed. Njekul deouje kara ge né askem keree qe mba karee ar méee oso lemsé do panjaa barkem njétaamee-Kristije ge mee église'g. Ginnta le Allah ge togero lé yeen askem kor el mbata a jog njé ge nanje. Néra njétaamee-Kristije ge d'ôré qe njibbeeje lé yeen yan géee ar dee. Njekul deouje askem shi khemba qe mba kos né ge to qe goo rebee el lé reou (né ge to kan njétaamee-Kristi el) qe mba ngem né ge kura mareeje d'oo ge né ge maji lé bba. Léee neelé yeen a kunda kemkâr do rea'g kenneng yaan woji do reou ge dannasur ge Allah tojee lé to.

5. Hulai : Qe mba kula deouje né ge d'askem ra lé kedere el, nê qe mba kar dee d'unn do gol néndooje le cijeen ge woji do ci lé bba kedere yaan to. Néndoo ge woji do Kristi neelé njekul deouje askem kor rea kenneng el. Yeen askem konn kemee qe né non deouje'g el. Yeen askem kar panjeaa to panjaa njétaamee-Kristi ge togero lem, yeen a to nétoji le barkem égliseje lem to. Yeen askem kula sul do Allah'g el. Allah ger mee ci lem, kula ra cije lema, takenjijje le ci lem to. Gosota kara pana: “Kula raije pata qe ndu dee ge boi wel ndaà m'askem koo ta ge i aou pa lé el.” Kula ra cije bba pata qe ndu dee ge boi wel unda ta pa cije to.

6. Kula le ci ge woji do njétaamee-Kristi lé askem tel to kula ge woi ge lal rolel. Ta-ta njekul deouje ar méee eree qe mba ra kula le Allah qe goo singamong lea-yeen nja dongo. Yeen ar méee wei sel qe mba naam kar Mbaidombaije'g mba karee tojee reou ge dannasur. Yeen oo kula lea neelé asena qe kula ge qe mindé ba, kula ge ein el, kula ge deou ra lal kinga né kenneng, kula ge kedere. Njekul deouje ge aou ra kula le Allah togebè lé ro Allah lelee dea'g el ya saar. Allah pata ge kedere qe njékinjanémesje ge d'oo kula ge deen ra lé asena qe kula ge deou dao kenneng yaan bóo to mbai-kula el lé (Malachie 1:13). Njekul deouje askem shi khemba mba kom nan'd qe Mbaidombaije. Bèe bba méee ge aou tain-tain lé yeen askem killa ge raga non njé ge rang'd to. Togebe bba yeen a kinga ne rolel mbata ratog le barkemeeje lé bei to.

7. Njera kula ge ger kula lea maji : To koo kula le ci asena qe né ge jeen n'ra mba kar dee d'ôga ci ne bèe. Loo ge nanje njekul deouje oo kula lea ge yeen ra lé asena qe kula lea ge dongo, goso ge yeen ra bèe qe mba kinga ne lar mba kul ne daree. Lee riri kêrâ yeen a kar méee wei do'g to ge Allah bba bbaree qe mba ra kula kar deouje lé el to.

8. Njekesta. Loo ge nanje njekul deouje enji to ge mbol do singa neen esé néndoo le neen bba kula neelé teen ne kor. Banelle méee a keree karee enji to ge neen n'ur do deouje ge rang to. Rea lelee do loo ge yeen shi kenneng neelé. To ge yeen to njekul deouje lé ndaà yeen enji to ge domong to kan-neen lem, n'a kon do deouje ge rang lem to. Yeen askem kar méee ôlé do'g to ge yeen lé to kura le Allah. Allah lé to deou ge killa singamong lea ge raga ndegese. 1 Timothée 3 :6 ndoo ci to ge lee riri kârâ njekul deouje askem to njekesta el.

Ra tamaji tâ Allah'g deji ne Allah mba kar ngabije to majikoji do kula kul deouje ge Allah om jia'g lé. Njé ge Galatie 6:7 ula ci pana: *“Suje kem ro si el; deou kara kârâ a kenn qe Allah el. Né ge deou dubu lé a kinga néee ya..”* Paul ula ci ketté qe mba kar ci n'njaa qe goo takenjije le daro el. Yeen ula dingam mee ci'g qe mba kar ci n'njaa qe goo Ndil. Yeen tel ôlé mee ci do lt 9. *“Arje ro ci woi ci nding-nding do néra ge maji'g lé el mbata boo lee mee ci a killa kas do'g el ndaà nainyee ndaà j'a kinga néee ya..”* Yan loo ar Mbaidombaije mba karee or noin lem, or non ngabije lem to mba taa ne roi ji gum'g le Cheitan. Maji kari to majikoji do kula ge Allah om jii'g lé to.

Tadejije:

1. Oo ri nékerje ge jinaijoo ge i ndang lé. See denné le njekul deouje kara oso dann néker ge kara mbuna mareeje'g wa.
2. Ta-ta deouje pana kula le njekul deouje lé kedere to ge kan denné lea bèe. Ndaà see ta ddi bba i enji kenneng wa.

Kula Ge Kan Ra:

Ta ge Mbaidombaije ndooi mee Nje ge Galatie 6:7-10 lé maji kari ndang ddegese bèe ar ci.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, maji kari la qe ngabmje lem la sem ma lem to mba kar ci n'ra né ge a taa kemi regm ya. Ngem ci ji né-yoo ge rara kârâ

qe mba kar ci n'njaa qe goo meendigi léi tâ kula ge om ji ci'g lé. La se ci qe mba ra kula ge i om ji ci'g neelé qe ndoje lai mba to tana qe Kristi bèe to. Amen!

Mee Killakas

Ta tura: 2 Njé ge Corinthe 4:1-12; Njé ge Rome 8:31-39 ;
Hébreuje 12 :1-3; 1 Pierre 1:3-9

Ta tura qe mee: Njé ge Rome 8:37

Loo ge meei illa kas lé Maktub le Allah aou qe tandooje bula woji doi. Allah ger gao i lé to njerö ge unn roi bura mba rö ne rö ge kan Ndil lé ya. Boo lee i ra kula lei qe ngangee béréré-béréré ndaà Cheitan a sang reouje bbed-bbed qe mba kar meei illa kas bei. Paul pa mee 2 Nje ge Corinthe 4:1-12 pana: “*Gelee ge nee bba jeen ge Allah om kula lea ji ci’g qe goo meekorjol lea lé mee ci illa ne kas el*” (It 1). Yeen ôlé meei qe mba rên do meendigi’g le Allah rên-rên. Unda roi bbad do nérage ge to rokul lem qe né su kem looje lem to. Ta le Allah lé maji killa gel el. Ra néje lai non Allah’g dann lookâr’g lea. Yeen aou kemee ge ketté bei pana: “*Jeen lé j’or ta ge woji do ro cijeen ba el; nê jeen j’or ta ge woji do Jesu Kristi, Mbaidombaije lé lem, j’wa ro ci ge kuraje le si-sein qe mbata le Jesu lé lem to*” (It 5). I askem njaa qe panjaa ge àr ngat-ngat. Allah a la sei qe mba kari ra kula ge yeen om jii’g lé qe mba killa ne mbér kankemta lea.

2 Nje ge Corinthe 4:7-12 toji ci asena qe jô-bbannje, jeen ge j’aou qe nébao kan Ndil, to Ta le Allah ge jeen j’illa mbéree lé. Gelee ge nee bba deen ra ci ne qe néje ge kedere el, bèe bba j’askem ti ne ro ci el to. Loo kunda ngang ro ci to kenneng. Jeen lé n’to jô-bbannje qe mba toji ne singamong le Allah lem qe mba killa ne ronduba dea’g lem to. Ta le Allah ula dingam mee ci’g woji do It 8-11 ôlé ne mee ci to ge “*Néje bbed-bbed ge ra ci lé unn kei ci lad ya nê red bba red ci el, d’ar ci j’ishi dann néurti’g nê mee ci illa kas bilim el ; d’ula kem ci ndôo nê yeen uba ci yan ci pelm el ; deen kunda ci tilla ci nê jeen n’tuji ne el to. Né yoo Jesu lé jeen n’ta ro ci’g bura qe ndo ci ndo ci mba kar daro ci bba riba ne do kaou khemba le Jesu tesere. Jeen ge j’ishi khemba lé d’om ci tâ yoo’g ta-ta mbata le Jesu; daro ci ge njekunda nang lé bba kaou khemba le Jesu a to ne raga ndegese. Togebe bba yoo bba ur kei mee cijeen’g nê sei lé kheme lé bba uru kei me si-sein’g.*” Paul ula dingam mee ci’g qe mba kar mee ci illa kas el, mbata jeen n’ra kula ge Allah om ji ci’g lé.

Kula neelé to kula ge to kedere ya, nê Mbaidombaije nai se ci qe mba kula dingam mee ci’g qe mba kunn reou goo bbar’g le ci lé qe ngonkkoji to.

Paul ndang ta mee maktub’g lea ge yeen ula ne ar Njé ge Rome lé pana: “*Boo lee Allah nai se ci ndaà see na bba a kôman se ci qe dorea wa. Ngonn mée kârâ yeen yân ar ci bóo ngemee rea’g el, nê bbed bba see néje ge rang lai-lai lé see a kog ci tobei wa..*” (Nje ge Rome 8:31-32). Boo lee meei illa kas ndaà to Mbaidombaije bba ori mès qe mba kari to majikoji boo ar meei wei do’g el. Paul aou kemee ge ketté qe maktub lea deji ne rea pana: “*Meenoji le Kristi ge kulla kum ci sea nan’d lé see na bba ge njegangee wa. See nêmekon, esé néurti, esé nêkemndôo, esé bboo, esé kaou kudu dum, esé né-yooje ge d’ain do ci sub, esé kiambas, see néje ge togebè bba d’askem gang kulla meenoji lé wa... Nê mbol do yeen ge njekunda ci dann kemee’g lé néje neelé lai ge ra ci lé qe ges néje ge rang bei kârâ jeen dum dee ne qe lélé ba..*” (Nje ge Rome 8:35-37). Loo ge nékedereje teen do si’g loo kula’g le si ndaà yanje loo arje Mbaidombaije qe mba karee ula si Ta lea to ge qe reou ge rea-yeen’g bba j’askem kunn ne banga to.

Njendang maktub Hébreuje ula ci to ge lee riri kârâ kankem reou ge to tag non ci’g lé j’askem kuba kyan el ya saar. Néje lai ge ree udu reou kaou ci og ci loo ra kula le Allah lé j’askem kuba dee kyan dee. “*Ar ci j’ainje qe meekai sam-sam qe kankem reou ge to tag non ci’g lem to.*” (Hébreuje 12:1). Yeen ula dingam mee ci’g qe mba kar ci j’unda kem ci do Jesu’g, yeen ge njetum ginn meekunn le ci saar qe non lé. Hébreuje ula ci pana Jesu uba goo kula lea yan mbata le kag-des lé el. Lee ge meekilla kasje qe nékedereje ge a qe teen kârâ ar ci j’ôréje kem ci sin do né ge Allah ra qe mbata le ci lé to. Loo ge néker teen do ci’g ndaà Mbaidombaije ge aou dann ci lé la se ci ya boo j’a kar mee ci wei do’g el. “*Mbol do yeen ge njekunda ci dann kemee’g lé néje neelé lai ge ra ci lé qe ges néje ge rang bei kârâ jeen dum dee ne qe lélé ba..*” (Njé ge Rome 8:37).

MBAINDIGUIM to ngao NEPITEEje, yeen to njekul deouje mee église ge to mee bbee’g. Népitee shi eou ngereng qe keanje lem, qe ngakeanje ge denné lem to. Yeen ar mée illa kas ta-ta lem, yeen aou ndôo koo kem njenojije lea lem to. Yeen ra tamaji ta-ta deji ne Allah qe mba karee la sea. Loo ge yeen ra tamaji tâ Allah’g togebè lé Allah aree

njénojije lea ge cigi ginn Kristi'g ; ngakeanje ge dingam qe njé ge denné. Géee'g gogo ndaà dennéje ge mee église'g neelé tojee nojikwa ge d'wa sea to. Unn kudee mee ndea genn lé rea lelee lem, méee wei do meekilla kas'g lea lé sel lem to.

Tadejije:

1. See meekilla kas lé in rawa.
2. Loo ge meei illa kas lé, see na bba i a tel kemi ge dea'g wa.
3. Rota “ kôré kem ndeng do Jesu'g “ lé see ginnee to ddiwa.

Kula Ge Kan Ra:

Maji kari tura lem, ndang ta ge Mbaidombaie ndoo ci mee 1 Pierre 1:3-9 lé lem to aree gwoji ddegésé.

Tamaji:

Mbaidombaije Jesu, m'rai oiyo yaan mbata Ta lei ge to Maktub lei ge ula dingam meem'g loo ge meem illa kas lé. La qe ngabm lem, la sem ma lem to qe mba kar ci j'ôré kem ci doi'g ndeng. La se ci qe mba kaou qe kula ge i om ji ci'g lé kem ci ge ketté saar qe mba karee or rod. Oiyo yaan mbata j'askem kunn banga qe ri Kristi. Amen!

TA GE RUDU

I lé ndoo né ge woji do “Denne Le Njekul Deouje: Denne Ge Allah Oree Unda Qe Kemee” to maktub ge deen ndang mbata le dennéje le njékul deouje. Denné le njekul deouje kârâ néje jogee to ge dennéje ge rang ya, nê néje ge rang ge woi dea'g lé yeen nja ba bba ger.

I ndoo reou ge denné a tel to ne denné le njekul deouje lem, reou ge yeen a ged ne ngabee ge to njekul deouje lem to. I ndoo né ge woji do kulara denné ge mee kei'g lem, i ndoo nganniye qe goo reou le Mbaidombaije lem to.

Goo néndooje'g neelé kulaje a to doi'g yaan qe mba kari ra nê maji kari ger to ge Allah ger néje ge i aou ndôo dee lé gao ya. Yeen nai sei nan'd lem yeen gedi lem to. Nje ge Rome 8:31 pa bèe pana: “*Boo lee Allah nai se ci ndaà see na bba a kôman se ci qe dorea wa.*”

Allah ar ci singa ci ge j'aou ndéee woji do né ge rara kârâ ge to non ci'g lé (Nje ge Philippes 4:13). Dann ta'g lea lé yeen unn ndia qe mba kar ci néje ge j'aou ndôo dee loo ge jeen j'unn reou géee'g qe mee ci ge nda kain lem, qe jeen n'gere ne lem to. (Nje ge Philippes 4:6).

Bacinè tel kemi ge ro Allah'g ya bei. Yan daroi qe kula rai lai mee jia'g. Ar Ndilmeenda lea ari singai qe mba ra ne né qe goo meendigi lea asena qe denné le njekul deouje lé ya.

Ra meemaji mba taa ne kem deou lé to né su kem loo lem, mand ge daro'g kârâ to né ge a des bei lem to. Nê denné ge bbel Njeshiqenean lé bba d'a pitee.

Goso-Ta-Kemkàrje 31 : 30

LOO KINGA TAJE GE TO MEE MAKTUB'G NEELÉ

TA NDOR MEE	2
TANDOO 1	
Ta Ge Woji Do Meekunn Lei	3
TANDOO 2	
Ndingaro le Ngabije	5
TANDOO 3	
Njetegginnta Ge Togero	8
TANDOO 4	
Ndaa Njekul Deouje	11
TANDOO 5	
Kula Ge Njekul Deouje a ra	14
TANDOO 6	
Mbai Denné	17
TANDOO 7	
Mbai Denné Kem Ngabm'g	20
TANDOO 8	
Mbai Denné Kem Ma'g ya	23
TANDOO 9	
Denne Le Njekul Deouje Qe Kula Rea Mbor Deouje Ge Rang'd	25
TANDOO 10	
Denne Le Njekul Deouje : Nje la Qe Ngabee	29
TANDOO 11	

Denne Le Njekul Deouje Qe Mee Kei Lea	33
TANDOO 12	
Yeen Ge Ula Rea Mbiriri Loo Kaa Do Neje Ge Mee Kei'g	39
TANDOO 13	
Denne Le Njekul Deouje Mee Kei-Allah'g	43
TANDOO 14	
Denne Le Njekul Deouje Qe Kula Rea Mbor Denne Mareeje'g	46
TANDOO 15	
Loo Ge D'a Kaar Sei Gad-gad	50
TANDOO 16	
Denne Le Njekul Deouje – Bao Ra Tamaji	53
TANDOO 17	
Denne Le Njekul Deouje: Njekwoji Ngabee Takemkar	56
TANDOO 18	
Denne Le Njekul Deouje : Denne Ge Unda Kula Reaje Aree Ore Goo Nan-goo Nan	60
TANDOO 19	
Gumje Ge Nanje Ge To Loo Kula'g	63
TANDOO 20	
Mee Killakas	67
TA GE RUDU	70